

Izhaja vsak petek. Izdaja Časopisno-založniško podjetje »Primorski tisk« v Kopru. Naslov uredništva in uprave: Koper, Kidričeva 26, tel. 170. Posamezni izvod 10 din. Celoletna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrtletna 130 din. Za inozemstvo znaša letna naročnina 1000 din ali 3,5 am. dolarja. Bančni račun 602-70-1-181. Prilogo »Uradni vestnik okraja Koper« prejema naročniki brezplačno. Rokopisov ne vračamo.

Iz vsebine

Koga so prizadeli
Osnova gospodarskega
napredka
Novice s Tržaškega
24 ur premirja
Velik uspeh primorskih
jamarjev
Turistična škovna konferenca
v Portorožu
Izredni rezultati namakanja
Rožno olje na Koprskem?
Kmalu bo na vrsti železnica
Z izolskimi ribiči na nočnem
lovu
Mednarodni plesni turnir
Živahen živilski trg v Piranu
Barba Vane pravi...
Vesti s šahovskih turnirjev
Zanimivosti

SKLEPI AKTIVA KOMUNISTOV ZA IZBOLJŠANJE PROMETA S KMETIJSKIMI PRIDELKI

Proizvodnja in blagovni promet v kmetijstvu sta neločljivo povezana

Sprejeti sklepi pa niso pomembni samo za izboljšanje preskrbe s kmetijskimi pridelki, marveč bodo imeli neposreden vpliv na splošen napredek kmetijstva

Okrajni komite ZK v Kopru je nedavno sklical posvetovanje komunistov, ki delajo v blagovnem prometu s kmetijskimi pridelki. Posvetovanje je rodilo izredno plodne sadove in sprejeti sklepi ne bodo vplivali samo na izboljšanje preskrbe s kmetijskimi pridelki, marveč bo izvajanje teh sklepov neposredno podprlo boj na najširši fronti za napredek kmetijstva na sploh v okviru postavljenih gospodarskih načrtov — tako letošnjega družbenega plana, kot perspektivnega plana razvoja kmetijstva v našem okraju. Vseh sklepov je štirideset in se med seboj prepletajo in dopolnjujejo, ker se nanašajo na delo v različnih kmetijskih in blagovnih organizacijah. Z doslednim izvajanjem teh sklepov bodo mogoče podprta prizadevanja za napredek kmetijstva, za dvig kmetijske proizvodnje in za preskrbo s kmetijskimi pridelki. Ker so ti sklepi napotili za konkretno akcijo v nakazni smeri, bomo v nadaljnjem z njimi na kratko seznanili naše bralce, ki bodo v marsičem tudi sami lahko veliko pripomogli k uspešnejšemu izvajanju postavljenih nalog.

Osnovno pri obravnavanju vsakega vprašanja je seveda temeljito poznavanje obravnavanega problema, zato so na posvetovanju s prvimi sklepi zadolžili posebno komisijo za izdelavo temeljite analize blagovnega prometa — posebej industrijskega in posebej s kmetijskimi pridelki. Analiza bo obdelala blagovni promet s stališča delovanja in organizacije trgovinske mreže: njeno notranje poslovanje, organizacijsko strukturo, upravljanje in potrošniške svete, družbeno kontrolo itd. Analiza mora biti gotova do 1. novembra letos in bo podrobneje obdelana na partijskem posvetovanju ob koncu sezone. Pri izdelavi analize bodo sodelovali okrajna Trgovinska zbornica, Zavod za statistiko in Zavod za plan pri OLO Koper.

Na podlagi doslej ugotovljenih

TITO V SLOVENIJI

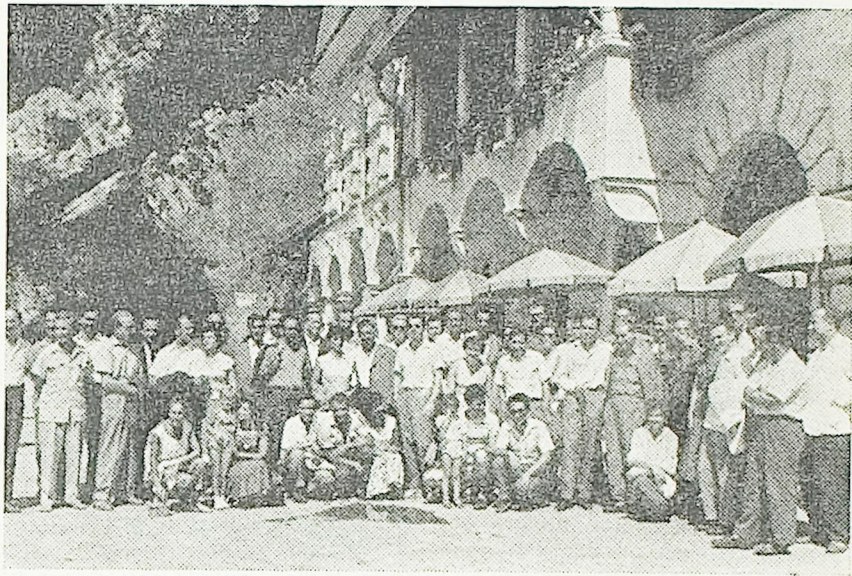
Predsednik Tito je te dni v spremstvu podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Edvarda Kardelja, podpredsednika Zvezne ljudske skupščine Franca Leskoka, predsednika Ljudske skupščine LR Slovenije Miha Marinka ter drugih uglednih državnih in političnih voditeljev naše republike obiskal Štajersko in slovensko Koroško. V Velenju si je ogledal tamkajšnji rudnik rjavčevega premoga, v Šoštanjju termoelektrarno, obiskal je najsevernejšo občino v Sloveniji Črno, topilnico rudnika v Mežici, železarno Ravne, eno izmed elektrarn hidroenergetskega sistema gornjega toka na Dravi v Vuhredu in nekatera podjetja ter ustanove v Mariboru.

Prebivalstvo Štajerske in slovenske Koroške je predsedniku Titu, ki se je podrobno zanimal za gospodarski razvoj tega dela Slovenije, privedilo prisrčne spremembe, delovni kolektivi pa so mu izročili spominska darila.

potreb po kmetijskih pridelkih za preskrbo potrošnikov in industrije ter izvoza mora okrajna Trgovinska zbornica izdelati tudi analizo teh potreb zaradi uskladitve proizvodnje s potrošnjo ter neposredne povezave proizvodnih kmetijskih organizacij z gospodarskimi organizacijami, ki bodo za preskrbovanje potrošniških središč in industrije ter izvoza neposredno odkupovala kmetijske pridelke od kmetijskih zadrug ali posestev. Tako skrbna analiza bo po strukturi in količinsko pokazala dejanske potrebe po kmetijskih pridelkih in bo zato v veliko pomoč kmetijskim organizacijam pri bodočem planiranju proizvodnje. Tudi ta analiza mora biti gotova do konca oktobra.

Združne poslovne zveze in združenje kmetijskih posestev morajo v istem času izdelati analizo proizvodne zmogljivosti kmetijstva na Koprskem zlasti glede na možnosti uvajanja ustreznih kultur na posamezna področja in mora zato vsebovati več variant. Razen tega pa morajo te kmetijske organizacije izdelati do konca septembra meseca še pregled celotnega obsega kmetijske proizvodnje s posebnim oziranjem na odkup in tržne viške, oziroma neprodane količine kmetijskih pridelkov vsaj za najvažnejše izmed njih. Te organizacije pa se bodo morale pokazati kot vsklajevalci in svetovalci v akciji kmetijskih zadrug in posestev za

načrtno izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti in preorientacijo proizvodnje na določene potrebne kmetijske pridelke. To akcijo bodo kmetijske gospodarske organizacije začele na podlagi predlogov, ki jim jih bo dostavila okrajna Trgovinska zbornica, izdelani pa bodo na podlagi zgoraj omenjene analize te zbornice. Akcija bo dala tudi točen pregled proizvodne zmogljivosti našega kmetijstva in pa osnovo za sklepanje dobavnih pogodb med proizvajalci (Nadaljevanje na 4. strani)

Prireditveni odbor IV. medconskega šahovskega turnirja v Portorožu je v ponedeljek povabil na izlet v Postojnsko jamo in Lipico vse udeležence turnirja in novinarje. Preberite kaj več o tem na 3. strani

PETLETNI PERSPEKTIVNI NAČRT SEŽANSKE OBČINE

Osnova gospodarskega napredka in krepitve komunalnega sistema

Osnovna značilnost petletnega perspektivnega plana gospodarskega razvoja sežanske občine je skrb, da bi stalno naraščala obseg proizvodnje in blagovni promet v vseh panogah tamkajšnjega gospodarstva. Za doseg tega smotra pa bo potrebno do skrajnosti izkoristiti vse razpoložljive proizvodne zmogljivosti, kar bo neposredno vplivalo tudi na hitrejši dvig življenjske ravni občanov.

Druga značilnost tega plana so predvidene povečane investicije za mehanizacijo kmetijstva na osnovi razširjene kooperacije med

kmetijskimi zadrugami in individualnimi proizvajalci in preko združenih ekonomij povečanje kmetijske proizvodnje ob istočasnem razvijanju socialističnih proizvodnih odnosov v kmetijstvu. Plan tudi predvideva vskladitev razvoja trgovine, gostinstva, prometa, uslužnostnih obrtnih obratov ter komunalne dejavnosti. Pomembna naloga gostinstva je nuditi ceneno prehrano delovnemu človeku, na drugi strani pa domačim in tujim turistom dati pestro izbiro v potrošnji in razvedrilo.

Perspektivni plan gospodar-

skega razvoja sežanske občine nakazuje številne smernice za njegovo uspešno izvajanje na osnovi že ustvarjenih materialnih in družbenih pogojev. Kolikor bodo te smernice realizirane, bo znašal družbeni bruto proizvod l. 1961 približno 5 milijard 472 milijonov dinarjev, to je za 86,7% več kot je bil leta 1956, narodni dohodek pa 2 milijardi dinarjev, kar predstavlja 59,3% povečanje. Glede na predvideno povečanje števila zaposlenih se bo narodni dohodek na prebivalca povečal od 127.190 dinarjev v letu 1956 na 187.440 dinarjev v letu 1961.

Ostvaritev predvidenega družbenega bruto proizvoda in narodnega dohodka bodo omogočili naslednji činitelji:

1. Rekonstrukcija podjetij Marmorindus, Tovarne pletenin, Mlekarnice in mizarskega podjetja v Dutovljah;
2. Povečanje zmogljivosti cestnega prometa in gradbene operative z nakupom večjega števila tovornih avtomobilov in gradbene mehanizacije;
3. Povečanje produktivnosti dela za 8,6%, k čemur bo pripomogel učinkovitejši in spodbudnejši sistem nagrajevanja ter zboljšanje življenjskih pogojev;
4. Povečana mehanizacija v kmetijstvu in sistematično uvajanje kooperacije med KZ in privatnimi kmetovalci;
5. Izredno ugodni pogoji za razvoj turizma in gostinstva ter vpliv nadaljnjega razvijanja ma-loobmejnega prometa;
6. Utrjevanje in materialna krepitev organov družbenega samoupravljanja, da bo gospodarjenje in finančno poslovanje gospodarskih organizacij iz leta v leto boljše.

(Nadaljevanje na 6. strani)

PREDSTAVNIKI PIRANSKIH PODJETIJ SO SKUPAJ PREGLEDALI USPEHE IN POMANJKLJIVOSTI

Ugoden razvoj turizma na naši obali

V piranski občini so že lani uvedli koristne konference, na katerih se predstavniki vseh gospodarskih organizacij in predstavniki pristojnih odsekov ObLO porazgovorijo o poteku dela v preteklem polletju in o potrebnih ukrepih v prihodnjih mesecih. Uspehe in pomanjkljivosti letošnjega 1. polletja so pretresli na taki konferenci pretekli petek. Diskusija je potekala na podlagi poročila, ki ga je pripravil oddelek za plan in statistiko, ter dopol-

nitev predsednika občine Davorina Ferligoja.

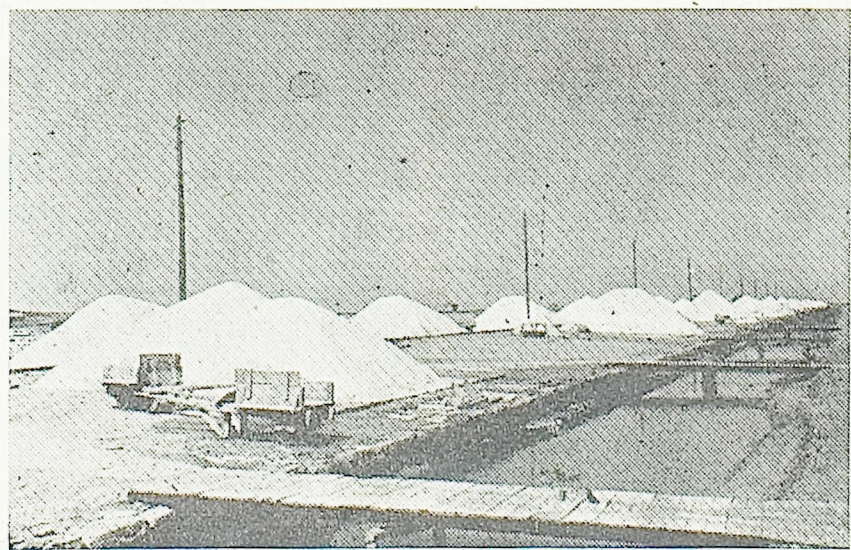
Gospodarske organizacije družbenega sektorja so v 1. polletju dosegle 48% celotnega planiranega dohodka, torej nekaj več kot 3 in četrt milijarde din. Polletni plan so v celoti izpolnile industrija, promet in obrt, ostale panoge pa precej zaostajajo; večinoma zato, ker so sezonskega značaja in je njihovo glavno poslovanje šele v juliju in avgustu. V primerjavi z letom 1956 je letoš-

nje prvo polletje mnogo boljše, v primerjavi z lanskim polletjem pa nekoliko slabše. Vzrok so predvsem izpadi v rudniku črnega premoga v Sečovljah (ki je sicer izpolnil letošnji plan v polletju za 56,3%, vendar je bil plan zaradi lanske nesreče mnogo nižji kot v preteklih letih), izpadi v kmetijstvu in gradbeništvu in izpadi v pomorskem prometu.

Razveseljiva je količina soli, pridobljene v piranskih solinah. V obeh preteklih letih ni bilo v prvem polletju nikakršne proizvodnje, ker vreme ni bilo ugodno, letos pa so pridobili že 3.825 t soli do konca junija. Po vseh predvidevanjih bo prekoračen letošnji plan proizvodnje.

Stanje v piranski ladjedelnici zagotavlja izpolnitev plana, v Tovarni mila pa se bodo morali preusmeriti na tiste proizvode, po katerih je večje povpraševanje.

Da je kmetijstvo in ribištvo doseglo letni plan samo 24,7%, so vzrok predvsem spomladanska suša in spremenjeni pogoji na ribjem tržišču. Pri tem je vrtinarsko podjetje »Cvetie« v Portorožu izpolnilo svoj plan v šestih mesecih že 60,5%, kar kaže, da je delovni kolektiv našel svojo pravo pot razvoja. Kmetijsko posestvo »Seča« pa je nasprotno doseglo le zelo nizke odstotke svojega, sicer previsokega plana. Glavni vzrok je v tem, da so bile zgodnje povrtine s tega posestva zrele za trg šele tedaj, ko je bil (Nadaljevanje na 2. strani)

Piranski solinarji so letos pridelali že nad 17.000 ton soli. To je 5000 ton več kot vso lansko sezono. Če bo vreme še naprej tako ugodno, bodo svoj plan krepko presegle

Tretja obletnica VS

V sredo je minulo tri leta, kar je bil podpisan Videmski sporazum. Lahko rečemo, da je ta preizkusni kamen sodelovanja med Italijo in našo državo uspešno prestal to dobo in ogromno pripomogel k medsebojnemu spoznavanju na obeh straneh. V teh treh letih je na podlagi propustnic Videmskega sporazuma prešlo mejo med Italijo in našo državo na tisoče ljudi — bilo je na milijone prehodov.

Sprehod DO SVETU

Zasedanje Generalne skupščine OZN

V New Yorku se nadaljuje zasedanje Generalne skupščine OZN, ki razpravlja o položaju na Bližnjem vzhodu. Kot je bilo pričakovati, so zainteresirane sile našle mnogo zagovornikov za svoj postopek v primeru Libanona in Jordanije, po drugi strani pa številne druge države zahtevajo takojšen umik vseh tujih sil z Bližnjega vzhoda. V torek popoldne je govoril tudi vodja jugoslovanske delegacije, naš sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, ki je v svojem izjavljanju postavil stvari na pravo mesto in jih imenoval s pravim imenom. Zavzel se je za takojšen umik tujih vojaških sil s področja Libanona in Jordanije ter za zagotovitev nevmesavanja katerekoli tuje države v notranje zadeve držav Bližnjega vzhoda.

De Gaulle spet med Arabci

Včeraj je francoski premier De Gaulle odpotoval na Madagaskar, nato pa bo obiskal vse francoske kolonialne posesti v Ekvatorialni in Zahodni Afriki. Namen njegovega potovanja je pripraviti teren za sprejem novega osnutka francoske ustave. Ta je že v razpravi tudi v metropoli in so zlasti socialistični poslanci imeli veliko pripomb nanjo.

Gospodarske težave v Romuniji

Po vsej Romuniji so začeli z veliko akcijo za saniranje položaja v gospodarstvu, zlasti z bojem proti gospodarskemu kriminalu, ki se je baje silno razpasel. Za učinkovitejši boj proti tem pojavom so sprejeli izredno drastične ukrepe: smrtno kazni za defraudacijo nad 100.000 lejev, visoke zaporne kazni pa že za ponovno nad 1000 lejev.

Spet napad v Bernu

Minulo soboto so madžarski emigranti v Švici ponovili napad na stavbo madžarskega posla-

ništva v Bernu. Dva z revolverji oborožena emigranta sta vdrla v poslaništvo in začela streljati na uslužbenca, nato pa sta se zabarikadirala v neko sobo in od tam streljala. Na poziv madžarskega poslanika je posredovala švicarska policija, ki je napadalca ukrotila s solzilnimi bombami. Aretirala pa je razen obeh napadalcev še pet madžarskih emigrantov, ki so tudi pripravljali še en napad na madžarsko predstavništvo v Bernu.

Vnebojvestah

BAGDAD — V poslopu iraškega parlamenta v Bagdadu se je začela razprava proti skupini 108 iračanov, ki so bili aretirani po letošnji juljski revoluciji in so obtoženi izdajstva, zarote ter korupcije. Med obtoženci so štirje ministrski predsedniki bivšega režima, osemnajst ministrov prejšnjih vlad, nekaj generalov in novinarjev.

PARIZ — Alžirski uporniki so te dni napadli pet francoskih vojaških garnizij na področju Velikih Kabilov, v dolini Sumama in na sektorju Ouarsenja. Uporniki so tudi napadli francoska oporišča v Maillottu, Amizouru, La Martinu in v Dupereuxu. Oboroženi so bili z m. nometalci in težkim avtomatskim orožjem.

BUENOS AIRES — Argentinska vlada je sestavila osnutek zakona, ki razglašča nafne vrelce za splošno narodno imovino. Petroleji in drugi mineralni vrelci bodo po tem zakonu lasti pokrajn, kjer so jih odkrili. O osnutku zakona bo sklepal Kongres.

NEW DELHI — Iz New Delhija poročajo, da bo verjetno v kratkem sestankom med predsednikom indijske vlade Nehrujem ter predsednikom pakistanske vlade Nunom. Na tem sestanku bosta visoka državnika razpravljala o obmejnem položaju med obema deželama. Gre za prekinitve obmejnih spopadov, ki kalijo odnose med obema državama.

TEHERAN — Te dni je bil v zahodnem Iranu hud potres, ki je porušil več vasi. Kakor poročajo, je med potresom izgubilo življenje 500 oseb.

GALWAY — Pred dnevi je nad Atlantikom eksplodiralo v zraku letalo, last nizozemske letalske družbe KLM. V letalu je bilo 99 oseb, ki so vsi postali žrtve nesreče.

Novice s TRŽAŠKEGA

Delavci v ladjedelnici Sv. Justa so spet zelo zaskubljeni, ker so nepričakovano nastale nove ovire za gradnjo štirih ladij, ki jih je že lani naročila Indonezija, in za gradnjo vlačilca, katerega naročnik je Pakistan.

Kakor je znano, so oblasti v Rimu pred meseci odklonile dovoljenje za gradnjo ladij po naročilu indonezijskega naročnika, češ da ni v Indoneziji političnega ravnotežja. Ko so sindikati in delavci ter nekatere politične stranke dokazale, da je tako stališče neopravičeno, so oblasti v Rimu junija dovolile gradnjo. Sedaj pa je prišlo do novih zapletljajev in obe sindikalni organizaciji v Trstu sta te dni sklicali sestanek delavcev, ki so pooblastili svoje vodstvo, naj ukrene vse, da bi lahko začeli z delom.

Upravne volitve bodo v Trstu predvidoma 12. oktobra. Vse politične stranke se na te volitve temeljito pripravljajo. Sestavljajo volilne programe in kandidatne liste. Vse stranke in skupine, ki se želijo udeležiti volitev, morajo do 29. t. m. predložiti pristojnim oblastem spisek kandidatov. Mesec dni pred volitvami lahko začnejo predvolilno propagando.

Predvidevajo, da ta predvolilna propaganda ne bo tako hrupna kot je bila prejšnja, saj so vodstva strank pri nedavnih parlamentarnih volitvah potrošila znatne vsote denarja. Pričakovati je, da bo na volitvah nastopila tudi Neodvisna socialistična zveza, ki se ni udeležila nedavnih volitev v parlament.

Statistični podatki kažejo, da se je tudi v juliju močno zmanjšal promet v tržaškem pristani-

šču, saj je v prvih sedmih mesecih letošnjega leta padel za 316.726 ton. Predvsem zaradi zmanjšanja prevoza rud in starega železa.

Minuli četrtek so v Štivanu pokopali Ivana Legišo. Pokojnik — po poklicu klesar — je bil zaveden Slovenec iz Devina. Živel je več let v Beogradu kot primorski emigrant, med vojno pa se je vrnil v domači kraj. V prezgodnji grob ga je spravila poklicna bolezen silikoza.

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR PRES-SERVISA

Pričakovanja

Generalna skupščina Združenih narodov je forum, kjer lahko veliki in mali ob vsakem času povedo svoje mnenje. To je eden izmed najvažnejših razlogov, da svetovna javnost od Generalne skupščine, tudi v tem trenutku, ko se je sestala na izredno zasedanje, pričakuje konstruktivne rešitve. Intervencija tujih čet na Srednjem vzhodu so obsojile mnoge države v svetu; njihovi predstavniki pa bodo imeli te dni priložnost, da doprinesejo svoje k mirolni in konstruktivni rešitvi krize, ki grozi splošnemu miru.

V zvezi z razpravo na sedanjem izrednem zasedanju Generalne skupščine so vsi upi miroljubne svetovne javnosti obrnjeni v stališča, ki jih bodo zavzele male in izvenblokovske države, a predvsem s stališča neposredno zainteresiranih arabskih držav. Ene, druge in tretje — za razliko od velikih sil — nimajo nobenih drugih ambicij v zvezi s krizo na Srednjem vzhodu, razen onih, ki jim jih narekuje njihova iskrena predanost miru in neodvisnosti vseh držav.

Precej je znakov, ki kažejo, da bi hotele neke velike sile vsiliti Generalni skupščini tako rešitev krize na Srednjem vzhodu, ki bi dejansko odklonila osnovne razloge in vzroke sedanje krize. Predvsem te sile ne kažejo nobene volje, da bi začeli z akcijo tam, kjer bi bilo edino logično in nujno — z umikom tujih čet iz Libanona in Jordana. Vse drugo, brez

Ponesrečen start na Luno

Minulo nedeljo so Američani poskusili izstreliti raketo s satelitom, ki naj bi krožil okoli Lune in fotografirala njeno stran, ki še nikoli ni bila obrnjena k Zemlji. Raketa pa je iz še neznanega vzroka kmalu po izstrelitvi, po 77 sekundah, v višini 17 km eksplodirala in padla nazaj v morje. Poskus bodo ponovili 14. septembra, ko bo Luna spet najbližje našemu planetu, saj bo od Zemlje oddaljena »samo« 353.000 km.

Ciprsko vprašanje pred OZN?

Kljub intenzivni diplomatski aktivnosti Angležev, ki so predlagali nekaj načrtov za ureditev ciprskega vprašanja, obiskom v Atenah in Ankari ter v Nikosiji, ki jih je opravil angleški premier Macmillan, grška vlada ni zadovoljna z angleškimi predlogi in javljajo se glasovi, da bo zadevo predložila Generalni skupščini OZN še na sedanjem, izrednem zasedanju.

Ugoden razvoj turizma

(Nadaljevanje s I. strani)

ta že nasičen. Delovni kolektiv bo moral v bodoče skrbeti, da bo pravočasno začel gojiti povrtino, ki ustreza tuksajni zemlji in podnebbju. To velja tudi za kmetijske zadruge.

Vzrok neizpolnjevanja finančnega plana ribiškega podjetja »Ribič« pa je v glavnem ta, da podjetje letos ne sme nakupovati rib in da je močno padla cena ribam, ki jih odkupuje predelovalna industrija. Količinsko pa se je stanje ulova v primerjavi s prejšnjima letoma izboljšalo in sicer nasproti letu 1956 za 63%, 1957 pa za 18%.

Čeprav je bila gradbena dejavnost na vsem področju piranske občine zelo živahna, ne gre to v korist gradbenega družbenega plana občine, ker je večina podjetij, ki so adaptirala svoje počitniške domove, delala v lastni režiji in ker sta mnogo gradbenih del izvršili podjetji »Konstruktor« in Uprava komunalnih dejavnosti, ki se vodita pod obrtjo in komunalnimi dejavnostmi.

V prometu je bil polletni plan sicer izpolnjen z 52,9%, vendar je v primerjavi z letom 1957 za skoraj 350 milijonov din manj, ker še vedno traja depresija na pomorskem tržišču in s tem občuten padeč pomorskih vozarin. Izpad je nastal tudi zaradi priključitve bivšega avtobusnega podjetja »Primorje« k podjetju, ki ima sedež (in plan) v drugi občini.

Trgovina je dosegla v polletju 47,4% plana, ki ga bo zaradi poznejših sezonskih mesecev gotovo izpolnila. Močno je porastla trgovina s prehranbenimi artikli.

Da se občina vedno hitreje razvija v turistični kraj, nam

Koga so prizadeli

Izmenjava kulturnih dobrin je ena izmed osnovnih oblik mednarodnega sodelovanja celo med državami, ki nimajo navezanih ravno najbolj prijateljskih stikov. Povsod po svetu je na obmejnih državnih področjih v navadi medsebojno obiskovanje sosednjih kulturnih ansamblov in športnih teamov. Po ureditvi tržaškega vprašanja in okrepljeni odnošajev med Italijo in našo državo so postala takšna medsebojna gostovanja pomembna oblika spoznavanja in krepitev prijateljskih odnosov. Kar spominimo se, s kakšnim navdušenjem so bili pri nas pozdravljeni in sprejeti umetniki znane beneške dramske družine »Cesco Baseggio«, spominimo se na srečanje z miljskimi nogometarji, pa na gostovanje piranskega okteta v Gradiški in podobno.

Seveda pa se še vedno najdejo ljudje, ki jim takšno prijateljsko sodelovanje in krepitev odnoša-

jev niti na športnem in kulturnem področju ni všeč. V svoji šovinistični zaletlosti vztrajajo na irendističnih pozicijah in na vse pretege zastrupljajo in minirajo napore za zblíževanje. Še nam je v živem spominu nešportni izpad nekega boksarskega šovinista, ki je celo preprečil medsebojne športne nastope, te dni pa je obmejna italijanska policija kot organ oblasti preprečila gostovanje naše kulturne skupine iz Kopra v Gradiški ob Soči.

V soboto, dne 9. avgusta večer je 5000 ljudi v Gradiški ob Soči zaman čakalo na napovedane izvajalce kulturno-zabavnega programa — pevskih in baletnih točk — iz Kopra. Po predhodnem dogovoru s prireditvenim odborom v Gradiški ob Soči so kulturni delavci organizirali izlet koprskih pevcev in baletne grupe na to prireditve, kjer bi izvajali samostojen program. Vseh udeležencev je bilo okrog šestdeset in so potovali s posebnim avtobusom. Okrog 40 jih je imelo redne propustnice Videmskega sporazuma, medtem ko so na oblasti ostalim dvajsetim izdale dvodnevna časna dovoljenja za prehod meje, kot jih za take primere prav tako predvideva Videmski sporazum.

Toda ko so pevci na Škofijah prekorčili okrog 16. ure obmejni blok, so jih na oni strani že čakali — to se pravi, obmejni italijanski organi so že bili pripravljani na njihov prihod, kar je bilo razvidno iz pozdravnih besed. Vsem so pobrali dokumente, nato pa se je začelo telefoniranje in konferiranje med obmejno postajo in Trstom. To je trajalo nad dve uri, dokler niso končno sporočili odločitev, da smejo tisti z rednimi propustnicami nadaljevati pot, medtem ko se morajo tisti z časnimi vrtni nazaj. Ko so jim pevci povedali, da se ne morejo deliti in da se morajo v tem primeru pač vsi vrtni, je nastalo še pol ure telefonskega posvetovanja, brezuspešnega seveda. Nekomu je pač bilo do tega, da pevci ne nastopijo na prireditvi v Gradiški.

Nekdo ali nekateri, ki jim ni všeč niti kulturno zblíževanje med našima dvema obmejnima področjema in s tem seveda med našima državama, so sicer preprečili kulturni nastop naših pevcev in baletne grupe v Gradiški in se zaradi tega »uspeha« morđa tudi veselo zarežali v pest. Toda kaj so dosegli? Prizadeli naše kulturnike? Seveda, nekoliko jim je bilo že žal — ne zaradi njih samih, kolikor zaradi gostoljubnih prebivalcev Gradiške, pri katerih so že gostovali nekateri izmed njih. Zamislite pa si jezo in ogorčenje pet tisočglave množice v Gradiški, ko je zaman čakala na napovedani program in so ji končno sporočili, da nastopajočih ne bo, ker so jih na bloku zavrtni karabinjerji...

Nabratbo

NOV OBRAZ industrije gradbenega materiala so začeli graditi v Pulju. Ta obrat bo imel proizvodno zmogljivost 19 tisoč ton betonskih izdelkov letno, vrednost letne proizvodnje pa bo znašala približno 100 milijonov dinarjev. Zaradi uporabe sodobne mehanizacije bo v njem delalo le 25 delavcev.

V UMAGO GRADIJO najodobnejšo cementarno, ki bo začela obratovati že prihodnje leto. Tovarna bo izdelovala cement iz surovih, ki jih pridobivajo v neposredni bližini Umaga. Letna zmogljivost cementarne bo znašala 120 tisoč ton cementsa. Opremo za to cementarno bodo v glavnem izdelale domače tovarne.

NOVA TOVARNA ZA PREDLAVO SADRJA IN MESA je začela obratovati v Negotinu. V tej tovarni bodo proizvajali več vrst mesnih in sadnih konzerv, po katerih je na tržišču veliko povpraševanje.

VELIK PORAST TURISTIČNEGA PROMETA V SLOVENIJI smo zabeležili v prvih sedmih mesecih letošnjega leta. V času med 1. januarjem in 31. julijem je bilo namreč 836.929 nočnih, se pravi za 27 odstotkov več kot lani v istem obdobnem razdobju. Promet tujih turistov se je povečal za 4 odstotke. Z modernizacijo gorske ceste čez Vrščice se je promet tujih turistov v dolini Soče povečal kar za 82 odstotkov.

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Rastko Bradarčič — Tiska tiskarna ČZP »Pr. morski tiska«, Koper

Štiriindvajset ur premirja

Po osmih kolih hudih bojov so si udeleženci IV. medconskega šahovskega turnirja v Portorožu privoščili prost dan. Vrata Ljudskega doma so ostala v ponedeljek zaprta. Na črno bele bojšču je zavladalo štiriindvajseturno premirje.

Prirreditveni odbor turnirja je to priložnost izkoristil, da pokaže tujim gostom del naše ožje domovine. Priredil je enodnevni izlet v Postojno, Predjamo in slovečo kobilarno v Lipici za vse udeležence turnirja, njihove sivojce, sekundante in novinarje. Ze pred odhodom iz Portoroža so bili vsi izletniki zelo dobro razpoloženi, obče veselje pa se je vse do večera stopnjevalo ob kozarcu dobre domače kapljice, ki je uspešno prispevala k medsebojnemu sporazumevanju in navezovanju posled se ljudem prileže, da poprijateljskih stikov vsevprek. Nagledajo tudi malce iz dvorane in

se sprostijo. Lep spored izleta pa je vsakogar navdušil, tako da so se mu odrekli samo tisti velemojstri in mojstri, ki so imeli srečati v prihodnjem spopadu s svojimi najhujšimi nasprotniki.

V Postojno sta potegnili izletnike dva udobna Slavnikova avtobusa. Tu so si ogledali stari in novi del jame, zraven pa še Črno jamo in Pivko jamo. Na dolgi poti skozi vse štiri jame so neprenehoma presenečeni obstajali pred lepotami, ki jih je v dolgih tisočletjih ustvarila narava in jih nakopičila v našem pravljicnem kraškem podzemnem svetu.

Direktor jame tovariš Garzarolli, ki je goste ves čas spremljal in jih opozarjal na jamske zanimivosti, je po končanem obisku povabil vse skupaj v Jamsko restavracijo na kosilo, ki se ga je med drugim udeležil tudi predsednik postojnske občine tovariš Jože Baša. Ob tej priložnosti je direktor jame seznanil vse navzoče z najzanimivejšimi dogodki iz zgodovine našega podzemlja in jim zaželel, da bi iz Postojne odnesli najlepše vtise. Nato je v imenu šahistov spregovoril vodja sovjetskih šahistov Avramov, ki se je Postojnčanom zahvalil za res lep sprejem in za gostoljubnost, ki jo uživajo udeleženci turnirja, kjerkoli se pojavijo. Nato so se odpeljali ogledat še zatočišče uporniškega viteza Erazma — Predjamski grad.

V Lipici so gostom najprej pokazali kratek spored umetne jahalne šole. Lepe živali so vzbudile občo pozornost in nekateri se kar niso mogli odtrgati od njih. Najbolj navdušeni mojstri in velemojstri so celo zlezli v sedla in pokazali, da se razumejo tudi na prave konje.

Višek pa je doseglo veselo razpoloženje po končanem ogledu kobilarne na vrtu restavracije. Teran je kmalu razvezal jezike, tako da so nekateri celo ugotovili, da jih govorijo več kot so prej mislili. Ob poskočnih zvokih so se nato mojstri zavrteli na plešišču in tako zaključili prijeten dan počitka.

VELIK USPEH primorskih jamarjev

Na slikoviti Banjški planoti nad Kanalom ob Soči so štiri dni taborili jamarji postojnskega Društva za raziskovanje jam »Luka Čeč«, ki so raziskovali doslej znano najgloblje brezno v Sloveniji — »Jazben«. Vaščani bližnjega naselja Kanalski Vrh, ki vedo povedati dolge pravljice o tem breznu, iz katerega naj bi hodil uganjat svoje hudobije sam zlodej, so skoraj dan in noč opazovali jamarje, oblečene v blatne platnene obleke in z vojaškimi šlemi na glavah. Med jamarji je bilo največ mladih ljudi iz Postojne, Prestranka, Divače, Logatca in Ljubljane ter jamarji iz najmlajše sekcije iz Kopra. Vodil pa jih je znani izkušeni jamar in sodelavec Akademije znanosti in

umetnosti iz Ljubljane Ivan Michler.

Skozi ozko žrelo so se v brezno najprej spustili člani tehnične ekipe, ki je pod vodstvom Zmaga Želeta iz Prestranka napeljala lestve, telefon ter spravila v globino ostalo raziskovalno opremo. Za njimi so šle ekipe, ki so ostale na posameznih mestih brezna, na relednjih postajah. Te so skrbele za spravljanje materiala skozi ozke rove ter za varnost raziskovalcev. Nazadnje pa je odšla v brezno znanstvena ekipa, ki so jo sestavljali profesor France Hribar kot vodja, hidrolog Pavle Štefančič in geolog Peter Habič. Ti so merili brezno, temperaturo zraka in vode ter zbirali druge geološke, morfološke in hidrološke podatke. Za varnost raziskovalcev pa je skrbel tudi vremenslovec prof. Pučnik iz Ljubljane, ki je s sprejemno-oddajno postajo in s pomočjo radioamaterjev iz Kopra zbiral in računal vremenske podatke. Če bi računi pokazali verjetnost večjega deževja, bi se jamarji morali umakniti, sicer bi jih zalila skozi številne požiralnike vdirajoča voda.

Brezno »Jazben«, ki se pravzaprav sestoji iz dvanajstih večjih in manjših brezen, povezanih z rovi, ter 400 m dolge poševno padajoče galerije, je bilo nekdanj vodni požiralnik. Vanj so se stekale vode iz bližnjih hribov Koka in Kuka. Toda voda si je sčasoma poiskala tudi druge poti v razpokanem kraškem svetu, zato je danes zgornji del brezna skoraj popolnoma suh. Le v spodnjem delu se skozi rove, jezerca in tesno galerijo pretaka voda, ki se zgublja v ozki, človeku nedostopni razpoki. Od tu se po neznan poti verjetno odteka v bližnjo Sočo. Če je to res, bo v prihodnjih dneh pokazala posebna barva, ki so jo spustili v tekočo vodo na dnu brezna.

Delo jamarjev, ki so uspešno opravili svoj največji podvig, smo spremljali tudi novinarji. Na lastni koži smo se prepričali, da je to garanje, o kakršnem se večini ljudi niti ne sanja. V mrazu, do kože premočeni, smo plezali po majavih žičnih lestvah, se prerivali skozi tesne rove, ki so ustvarjeni le za vitke ljudi in tu pa tam so nam vodni curki zalivali vratove. Zaradi premočenosti in mraza smo se večasi tresli kakor šibe na vodi, odrgnine pa smo imeli po vseh izpostavljenih delih telesa. Pa vendar ni po končani akciji nihče dobil niti nahoda in vsem se je koža kmalu zacelila. To dokazuje — vsaj tako trdijo jamarji, — da je zrak v podzemlju popolnoma steril. Edino, kar smo čutili, je bila silna utrujenost in zaspanost, kajti v breznu smo bili nad 40 m. Razumljivo je, da smo pri vsem tem občudovali pogumne jamarje, ki so s skromno opremo in pičlimi sredstvi izvedli to, doslej največjo jamarsko akcijo na Slovenskem.

Po končani odpravi smo bili vsi veseli. Zame, ki nisem bil še nikoli v breznu, pa je bil to še poseben doživljaj. Hvaležen sem novim prijateljem jamarjev, posebno še Petru Habiču (vodji predvidene odprave v brezno na Triglavskem ledeniku), ki mi je odprl pot v svet divjega podzemlja. Z njim sva se prerinila skozi ozke razpoke, drseč po ledjih ali pa po trebuhu ter plezaje po blatnih tesnih kaminih prav do tiste ozke razpoke na dnu brezna, skozi katere lahko prodre le še voda, ki v lahko topljivem apnenčastem svetu ne pozna ovir.

BOGDAN TOME

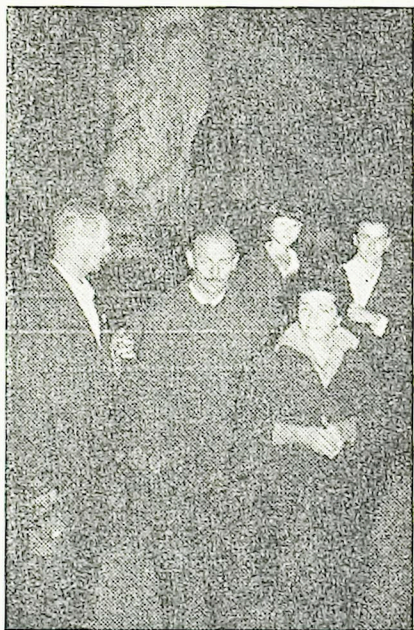
TURISTIČNA tiskovna konferenca V PORTOROŽU

Turistična zveza Slovenije je izrabila priložnost in je za novinarje, zbrane v Portorožu zaradi poročanja o poteku Medconskega šahovskega turnirja, priredila v četrtek tiskovno konferenco. Sekretar za inozemski turizem dr. Mitja Gorec je zbranim domačim in inozemskim novinarjem komentiral 2 barvna filma (o naravnih lepota in zgodovinskih znamenitostih Jugoslavije in Slovenije) ter odgovarjal na vprašanja. Zbranim novinarjem je predstavil tudi zastopnike avtoturističnega podjetja »SAP-Turist-biro« iz Ljubljane, ki so povabili navzoče novinarje na poseben izlet iz Portoroža na Krvavec; izlet bo v začetku septembra. Dr. Gorec je sporočil, da vabi novinarje na izlet tudi potovalni urad »Putnik Slovenija«. Tudi ta izlet bo v začetku septembra in sicer na Bled in Bohinj. Oba izleta bosta potekla v znamenju po svetu že dobro znane turistične atrakcije naše domovine, namreč da se turist lahko v razmaku le nekaj ur koplje v toplem Jadrani in uživa prekrasen razgled z alpskih vrhov.

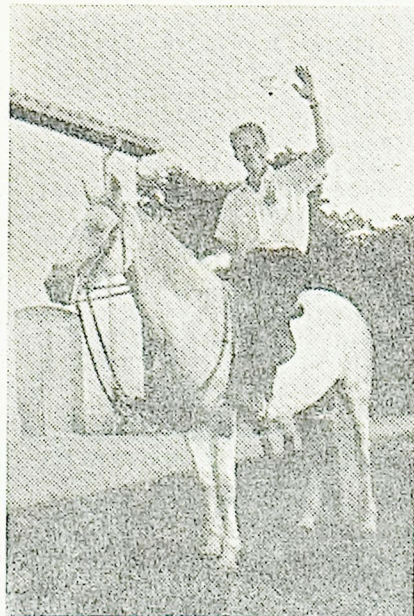
V imenu navzočih inozemskih turistov se je za predvajana filma, obrazložitev in druge informacije zahvalil dopisnik lista »New statesman and nation«, g. Harold Lommer. Izrazil je navdušenje vseh tujih dopisnikov nad lepoto naših krajev in nad številnimi ugodnimi pogoji ter je izrazil prepričanje v nadaljnji še uspešnejši razmah turizma v naši državi. Osebo se je posebej zanimal za izgradnjo Jadranske magistrale, ki bo po njegovem mnenju odprla turistom edinstveno prometno zvezo, ker bo povezala in sploh napravila dostopne večjemu številu turistov najlepše kraje sveta.

Po končanem razgovoru so bili novinarji povabljeni na zakusko, katero je priredila Turistična zveza Slovenije v turnirskem bifeju. Jule

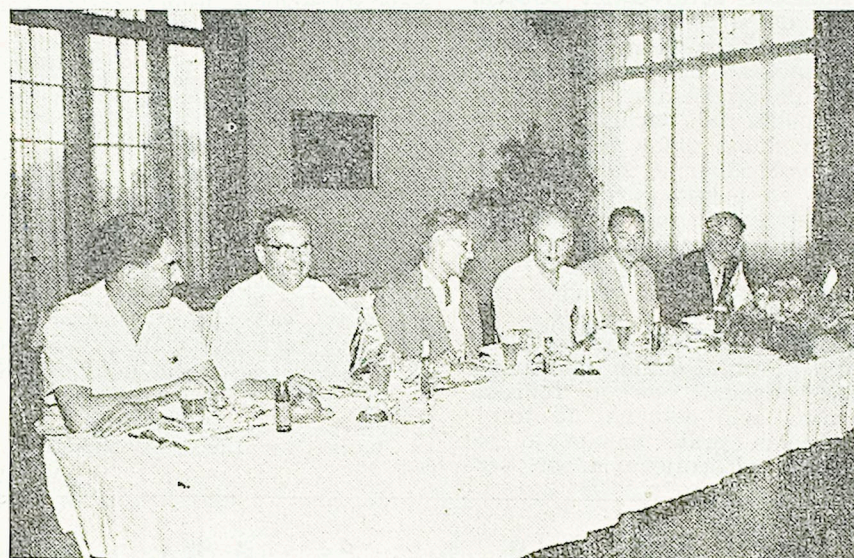
Obisk v jami je potekel v vedrem in prijateljskem razpoloženju vseh udeležencev izleta. Posebno prisrčno vzdušje je zajelo vso dvorano jamske restavracije po prijaznih besedah direktorja Garzarollija in toplem pozdravu vodje sovjetskih šahistov Avramova. Na sliki predstavniki šahistov v družbi predsednika postojnske občine in članov prirediteljskega odbora turnirja. Vsem gostom so ob tej priložnosti dekleta pripela lepe šopke s slovensko trobojnico

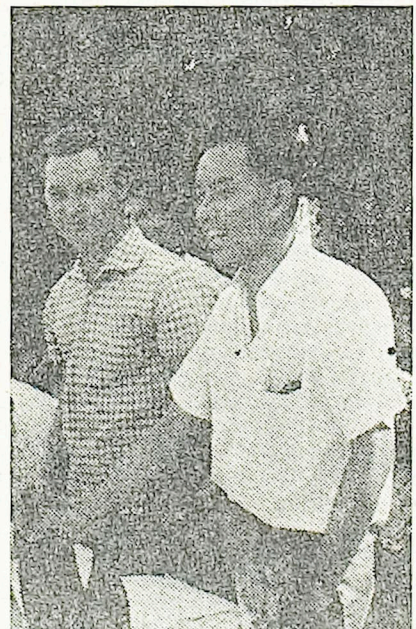
V jami so gosti doživeli marsikatero presenečenje. Mednarodni mojster Sherwin in njegova žena se kar nista mogla odtrgati od prelepih kapnikov. Na sliki ju vidimo v družbi direktorja jame

Donski Kozak. To ime si je zaslužil v Lipici sovjetski velemojster Averbach s svojim gibčnim skokom na čestokrvnega lipčanca. Njegovemu zgledu so sledili radevolje tudi drugi mojstri, nekateri bolj, drugi pa spet manj spretno. Vendar so vsi še kar precej trdno obsedeli v sedlu

Skoraj tri sto stopnic, ki vodijo iz Pivke jame na prosto, pa je bilo za vsakega več kot dovolj. Tudi sovjetski velemojster Petrosjan je pri tem pokazal, da je za šahovsko desko mnogo bolj izdržljiv. Približno na pol poti je omagal, sedel na stopnico in vzdihnil »Prekinjeno!« Naposled pa je bilo tudi to za njimi in nikomur ni bilo žal za trud, saj morda večna ne bodo imeli več priložnosti spet tako hitro priti v naše kraje. Pri izhodu iz jame sta že čakala oba avtobusa in pa za vsakega šlice slivovke »proti prehladu«

Simpatičen filipinski mednarodni mojster Cardoso je opazil, da ima strežno osebo dela čez glavo. Nih ni dolgo pomisljal: zavihal je rokave in se spravljal nad steklenice in kozarce

Za konec pa še lahkih nog naokrog. V Lipici je vse minila utrujenost. Ob poskočnih zvokih so mojstri zasukali pete in kar niso mogli zapustiti tega prijaznega kraja, čeprav so jih čakali naslednji dan spet hudi boji. Z najlepšimi vtisi so se nato poslovili od svojih gostiteljev in se napotili po štiriindvajseturno premirju spet na bojšče

Nabavljiva

80 TISOČ TON JABOLK VEČ KOT LANI. Letos bomo pridelali kakih 131.450 ton jabolk ali približno 60.000 ton več kot lani. Zlasti bo dober pridelek jabolk v Sloveniji, ker bo za kakih 60 odstotkov večji od lanskoletnega.

9143 STOTA PŠENICE NA HA so pridelali na kmetijskem posestvu »Vinkovci«. Tudi na drugih posestvih v Srbiji, kjer so po najnovejših agrotehničnih metodah sejal in obdelovali italijanske sorte pšenice, so bili doseženi nadpovprečni hektarski donosi. Velik uspeh so dosegli tudi na kmetijskem posestvu v Radvanju pri Mariboru, kjer je znašal pridelek 69 metrskih stotov na hektar.

STISNjeni PREMog V VREČCAH je novi proizvod Senjsko-revaskih rudnikov rjavega premoga. To je salenski briket, katerega kilogram da 5300 kalorij toplote. Briket bodo prodajali v vrečah po 5 kg. B. bodo stali 45 dinarjev. Stisnjeni premog rad gor, ne pušča pepela, 5 kg pa zadostuje da ogreje 4 ur. V lončnem pečeh tudi dalj časa.

Izredni rezultati namakanja Rožno olje na Koprskem

Znano je, da pretežni del ravninskega obalnega pasu boluje predvsem zaradi preobilice slane talne vode in zaradi velikega pomanjkanja padavin. Prav na tem področju dela Vodna skupnost, ki meliorira, urejuje vodotoke in hudournike in gradi namakalne sisteme na področju Badaševce, Rižane, Ankarana in Semele. Osnovni namen pa je sistematično ureditev vodnega režima na približno 3312 ha. Predvideno je, da bodo delali na regulaciji Rižane in Badaševce ter pri graditvi namakalnih sistemov celotnega koprškega bazena do vključno leta 1959. Za ta dela pa je potrebno, ne da bi upoštevali regres za namakalne naprave, približno 564.696.000 dinarjev. Tako bodo samo letos investirali 215 milijonov dinarjev. V skladu s perspektivnim načrtom za razvoj kmetijstva pa je predvideno, da bodo na obalnem področju opravljene vse regulacije, melioracije in zgrajeni namakalni sistemi do vključno leta 1963.

Po sedanjih cenah kmetijskih pridelkov se bo povečal dohodek na 3312 ha od sedanjih 317 milijonov, na milijardo 542 milijonov dinarjev.

Čeprav nam te številke zelo nazorno kažejo, kako bogato se bodo obrestovala v ta dela investirana družbena sredstva, se prav v koprskem bazenu opaža, da bi bili rezultati lahko mnogo večji, če ne bi bilo zemljišče tako razdrobljeno.

Kako velikega pomena je namakanje nam nazorno pokaže sledeč primer. Trenutno dosegajo na področjih, kjer bi bilo potrebno namakanje, povprečno 95.724 dinarjev bruto dohodka na hektar. Po melioracijah predvidevajo, da bodo brez namakanja dosegli 267.533 dinarjev bruto dohodka, z namakanjem pa celo 475.702 dinarja na hektar.

Precejšen problem je pomanjkanje vode za namakanje. Rižana daje v sušni dobi lahko največ 80 litrov vode v sekundi, kar zadostuje za namakanje 600 do 800 ha. Potrebe pa so precej večje. Za namakanje zemljišč ob Skočjanskem zalivu in polovice področja Badaševce oziroma Vanganelse doline, ki meri 1300 ha, pa bi potrebovali še 50 do 70 litrov vode na sekundo. Zaradi pomanjkanja vode bodo začeli z gradnjo akumulacijskih bazenov, ki bodo dajali zadostne količine vode, vendar jo bo treba tudi po tem zelo racionalno uporabljati.

MESEČNO POROČILO

Mestne hranilnice Izola-Koper za avgust 1958

Hranilne vloge: 32.757.220 d'n ali za 6.542.930 d'n večje kakor 1. I. 1958.

Tekoči račun: 3.703.386 d'n (za 1.285.158 d'n večji kakor 1. I. 1958).

Računi stanovanjskih najemnin: dvanajst milijonov 420.068 din.

Bančni kredit: 14.821.807 d'n (za 11 milijonov 24.742 din manjši kot 1. I. 1958).

Potrošniška posojila: 42.279.124 din (za 5.794.932 din manjša kot 1. I. 1958).

Druga posojila: 12.648.689 d'n (za 6 milijonov 661.060 d'n večja kakor 1. I. 1958).

Kljub letni dopustom je dotok hranilnih vlog v enakomernem prirastu kot v prejšnjih mesecih.

Letošnja izredna suša v maju je pokazala, da je mogoče z namakanjem doseči zelo lepe uspehe.

Pridelek jagod na nenamakanem zemljišču je bil 75 kg na ar, na namakanem pa 250 kg; vrednost proizvodov na nenamakanem je 7500 dinarjev, na namakanem pa 25.000 dinarjev, torej 17.500 večja

Podobno je s pridelkom krompirja, ki znaša 150 kg na nenamakanem aru, 500 kg na namakanem aru.

Pri krompirju in jagodah se je torej po enem štiriurnem namakanju povečal pridelek za 333%. Če pogledamo stroške namakanja, ki so samo 60 dinarjev na uro oziroma 1500 na ha, potem vidimo, kako se to izplača.

Tudi kmetje posamezniki spo-

V RODIKU BODO GRADILI NOVO POT

Rodičani že več let snujejo načrt, da bi zgradili v vasi novo pot. Sedanja je namreč zelo slaba in strma, zato nameravajo speljati po položnejšem terenu. S tem bi odpadla tudi nevarnost nesreč zaradi slabih zidov tik ob poti. Krajevni odbor je že začel priprave za odkup parcel. O tem so razpravljali tudi na nedavni seji krajevnega odbora. Na isti seji je krajevni odbor sklenil pomagati mladini pri gradnji cementne plošče za plesišče na prostem. Morda se bo to zdelo komu nekoliko čudno, vendar je treba povedati, da je rodiška mladina zelo delavna. Je torej popolnoma prav, da se jo je spomnil tudi krajevni odbor. —er

znavajo pomen namakanja. Svetislav Jovičič iz Bertokan in Jože Kocjančič iz Prad sta po enkratnem dodatku okrog 45 mm vode povečala pridelek krompirja za 300 kg. Podobno je s pridelkom zelja in drugih kultur.

S. Č.

KNJIŽNA ZBIRKA

»KMEČKE KNJIGE« ZA 1959

Knjižna zbirka »Kmečke knjige« izhaja že sedem let in je pri naročnikih zelo priljubljena. Letos je bila reorganizirana z namenom, da se še bolj približa našemu podeželju in se še bolj razširi. Združena je bila s Kmečkim glasom, čigar naročniki imajo poseben popust pri naročnini. Naročniki bodo letos v decembru dobili v knjižni zbirki 1959 priljubljene Koledar Kmečke knjige za 1959, zgodovinsko povest Oskarja Hudalesa Vrnitev v življenje in pet strokovnih knjižic, katerih vsaka bo imela po 40 strani.

Strokovne knjižice bo mogel vsak naročnik izbrati izmed naslednjih: 1. Krompir, 2. Jagodičevje, 3. Ksanje (siliranje) krme, 4. Gojenje in oskrba posevkov, 5. Travniki in pašniki — naša največja rezerva, 6. Pitanje živine (telet, baby beef in živine od prvega leta dalje), 7. Kolo-barjenje in vaški kolobar, 8. Pitanje bekonoj in pršutarjev, 9. Gojenje hibridne koruze, 10. Sodobni vlograd, 11. Sodobni sadovnjak, 12. Mleko.

Za naročnike Kmečkega glasu je cena zbirke (torej koledarja, povesti in petih strokovnih knjižic) 240 din, za nenaročnike pa 300 din. Kdor bi želel dobiti še več strokovnih knjižic poleg petih, ki jih dobi v knjižni zbirki, dobi lahko nadaljnje po 100 dinarjev izvod.

Za zbiranje naročnikov so se zavezale okrajne zadrugne zveze in kmetijske zadruge, ki bodo poskušale dobiti čimveč naročnikov, mnoge med njimi so pa naročile zbirke za vse svoje člane. Vse tiste, ki se na zbirko še niso naročile, pa opozarjamo na njo ter jih vabimo, da se nanjo naročijo pri svoji kmetijski zadrugi ali pa neposredno pri Založbi »Kmečka knjiga« v Ljubljani, Miklošičeva 4.

Proizvodnja in blagovni promet

(Nadaljevanje s 1. strani)

nimi in potrošnimi organizacijami kmetijskih pridelkov.

Sveti pri ljudskih odborih morajo preko zborov volivcev določeno zadolžiti posamezne delavce na teh področjih za izvajanje plana kmetijske proizvodnje in plana blagovnega prometa. S tem bo doseženo, da bodo vsi delavci v kmetijski proizvodnji in v blagovnem prometu podrobno seznanjeni s konkretnimi nalogami družbenega in perspektivnega plana na tem področju in tako kar najbolj mogoče mobilizirani za njuno uspešno izvajanje.

Med pomembnejšimi sklepi posvetovanja je nadalje izdelava predloga o razvoju predelovalne prehranske industrije, o katerem bosta nato v začetku prihodnjega leta razpravljala sveta za kmetijstvo in blagovni promet OLO. Predlog naj nakaže potrebe po povečanju obstoječih kapacitet ali uvedbi morebitnih novih obratov.

Okrajna zadrugna zveza je bila na posvetovanju po svoji liniji zadolžena za izdelavo elaborata o proizvodnih stroških za posamezne kulture na podlagi različnih pogojev: pri običajni obdelavi zemlje, pri namakanju, v raznih letnih časih in za posamezna področja glede na podnebje, sestavo zemlje in podobno. Pregled mora

biti gotov do konca letošnjega septembra, prediskutiran in potrjen pa mora biti od proizvajalnih kmetijskih organizacij. Imel bo odločilno vlogo pri sklepanju pogodb med proizvajalnimi kmetijskimi organizacijami in odkupovalci.

Okrajna zadrugna zveza, kmetijske poslovne zveze in občinski ljudski odbori morajo konkretno usmerjati kmetijske proizvodne organizacije na racionizacijo in sklepanje dolgoročnih zvez z odkupnimi podjetji, s čemer bo zagotovljena primerna količina tržnih viškov, ki jih zdaj odločno primanjkuje.

Sklepi nadalje predvidevajo izboljšanje in okrepitev semenske službe, s čemer bo zagotovljena uvedba čistih sort najrazličnejših kmetijskih pridelkov. Predvidevajo tudi ukrepe za zatiranje raznih rastlinskih boleznih. Dan je bil predlog, naj se fitopatološka služba prepusti okrajnemu zavodu za pospeševanje kmetijstva. Pri skrbi za dozorele pridelke naj se ta služba loči in posebej obravnava blago za prodajo na notranjem trgu, posebej pa za izvoz. Do konca septembra je treba tudi izdati predpise o izvajanju zakona o vinu.

Posebej so na posvetovanju obravnavali vprašanje kmetijskih inšpektorjev, ki posebno pri občinskih ljudskih odborih niso našli pravega mesta in dela ter se spremenili v upravne referente. Predvsem bodo morali v prihodnje usmeriti svoje delo v izvajanje doslednega nadzorstva nad raznimi odloki in ukrepi oblastvenih organov za izboljšanje in napredek kmetijstva. Obvezna obdelava zemljišč, obvezno izvajanje fitosanitarnih ukrepov in podobno so nekatera izmed teh vprašanj.

Glede na postavljene plane je treba ugotoviti ekonomsko upravičenost obstoja posameznih kmetijskih zadrug in njihovo morebitno komasacijo. To naj bi opravila OZZ do konca tega leta.

Posvetovanje je priporočilo pospešeno uvajanje naprednih oblik kooperacije v kmetijstvu in je zadolžilo v tem smislu aktivne komunistov v kmetijskih zadrugah, združenih poslovnih zvezah in ljudskih odborih. Okrepitej je tre-

Z izsušitvijo bivšega Skočjanskega zaliva vzhodno in severovzhodno od Kopra se bo povečala kopnina Slovenije za nekoliko več kot 250 hektarov. To ozemlje je že od lani oddeljeno z nasipom od preostalega Koprškega zaliva in tik za njim tudi že zasuto z blatom in peskom, ki ga dviga pri poglabljanju bodočega tovrnega pristanišča z morskega dna bager »Peter Klepec«.

Na tem tako pridobljenem ozemlju so nameravali prvotno urediti velike nasade povrtnin in drugih podobnih kultur, v zadnjem času se je pa pojavil dosti zanimivejši predlog: porabili naj bi ga za velikanske nasade vrtnic in drugih dišavnih cvetlic, ki pa ne bi bile namenjene cvetličarjem za prodajo, marveč predelane v — dišave. Predlog za to je dala piranska tovarna mila in drugih kemičnih izdelkov, ki je sklenila razširiti svojo dejavnost na področje, ki je bilo doslej pri nas skrajno zanemarjeno, bi nam pa moglo donášati lepe dobičke: na pridobivanje rožnega olja in parfumov.

Strokovni elaborat za to in pridobivanje potrebnih surovin je izdelal znani strokovnjak, agrobiolog koprške Vodne skupnosti dr. Ante Rozwadowski. Z analizami je dokazal, da bi bilo za razsolitev osušenega ozemlja v vrtnarske namene potrebnih precej let, medtem ko bi mogli saditi vrtnice in še nekatere druge cvetlice po dnu bivšega morja že v najkrajšem času. Razen tega bi potrebovali za obdelovanje tal v poljedelske in vrtnarske namene 60 odstotkov več delovne sile kot pri gojitvi cvetlic. Na 230 hektarih površine bi bile delavske

mezde pri pridelovanju vrtnin približno 12.000.000 dinarjev, pri gojitvi cvetlic pa samo približno 7.240.000 dinarjev na leto. Mnogo večji bi pa bil seveda tudi dohodek od vsakega zasajenega hektara.

Za gojitev rastlin, ki bi dajale piranski tovarni mila surovine za rožno olje in druge dragocene dišave, bi po izdelanem načrtu porabili 230 hektarov površin. Same plemenite dišavne vrtnice, ki bi dajale rožno olje, bi zavzele okoli 100 hektarov, pod njimi bi pa izkoriščali tla še za gojitev hiacint, narcis, šmarnic, lilij, frezij in še nekaterih drugih dišavnih cvetlic, ki dajejo esence za parfume. Na okoli 40 hektarih bi zasadili pravi jasmin, prav tako 40 hektarov bi zavzeli nasadi španskega bezga, ostale hektare pa nasadi kozjega grma. Zadnjih 10 od 230 hektarov površine bivšega Skočjanskega morskega zaliva bi pa posadili z več vrstami zimzelenih ekvaliptov, ki bi nasade ščitili pred hladnejšimi severnimi vetrovi, dajali pa tudi sami surovino za izdelovanje ekvaliptovega olja. Razen tega bi obrobjali velike gredice vrtnic in drugih cvetlic še nasadi sivke ali lavendla.

Z gojitvijo takih množin vrtnic in ostalih navedenih dišavnih cvetlic bi dobili zadostne količine surovin za veliko proizvodnjo rožnega olja in ostalih parfumov, ki so na svetovnem trgu izredno visoko cenjeni in plačevani. Ureditev nasadov bi stala v celoti po sedanjih cenah okoli 230.000.000 dinarjev, cvetlice pa bi dale že v prvem letu polnega pridelka okoli 260.000.000 dinarjev dohodka. O rentabilnosti zato ne more biti dvoma. Nasprotno, nasadi bi postali velik nov vir dohodkov koprškega okraja.

Upati smemo, da se bo le našel potreben kredit za pričetek proizvodnje rožnega olja in drugih parfumov v piranski tovarni ter za ureditev velikih cvetličnih nasadov pri Kopru. Trenutno je pa najvažnejše to, da se omogoči ureditev poskusnega nasada na zdaj poljedelsko še neizkoriščenem ozemlju za Fructusom in med cesto Koper—Skočjan. Koprška kmetijska zadruga, ki je lastnica tega ozemlja, ga je že dala brezplačno na razpolago za te namene. Če bo šlo vse kakor treba, bomo dobili s tem v dohodnem času nov dragocen pridobitni vir, obenem pa še privlačnost za domače in tuje turiste.

R. G.

zlasti pa še v odkupu. Skupno z OZZ in ZPZ naj bi Trgovinska zbornica proučila vprašanje strokovne šole za te kadre, ki naj izboljšajo promet s kmetijskimi pridelki.

Občinski ljudski odbori naj na podlagi poročil nadzorne tržne službe pogosteje obravnavajo trgovino s kmetijskimi pridelki. Prav tako naj se aktivni komunistov v ljudskih odborih, trgovinskih zbornicah in drugih organizacijah podrobno pozanimajo in pogosteje obravnavajo delo organizacij, ki se ukvarjajo z odkupom in prodajo, predelavo in izvozom kmetijskih pridelkov.

Na posvetovanju so tudi predlagali ustanovitev preskrbovalnega podjetja s kmetijskimi pridelki v Kopru in bo v ta namen sklicano posvetovanje predstavnikov naših občin. V njegov sklop naj bi prišla hladilnica v Dekanih, oz. ona naj bi bila odskočna deska za formiranje podjetja.

Posebej so bili člani ZK napoteni na močnejše sodelovanje in pomoč pri delu organov družbenega upravljanja v trgovini. Postanejo naj najaktivnejši člani potrošniških svetov pri trgovinah, organov družbenega upravljanja v kmetijskih zadrugah, v podjetjih, ki se ukvarjajo s prometom in izvozom ter predelavo kmetijskih pridelkov. Vsi komunisti naj imajo nenehno na umu naloge v zvezi s procesom socialistične preobrazbe kmetijstva in dviganjem življenjske ravni naših delovnih ljudi. Konkretno to pomeni, nenehno delati za dvig blagovne proizvodnje ter boljše in cenejšo preskrbo potrošnikov.

Poljci na odkupno postajo

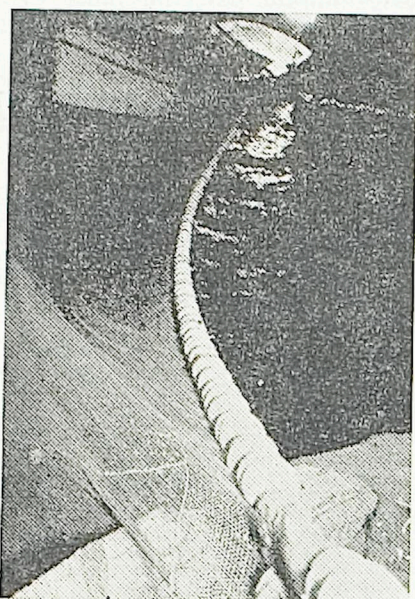
Z izolskimi ribiči na nočnem lovu

Sonce se je že nagnilo globoko k zatonu. Na mirnem morju se je zableščala dolga svetla steza, ki je vzginja la nekje neskončno daleč na obzorju. Nikjer oblaka na modrem nebu.

Biser, Hobotnica in Lastovka — ribiške ladje izolskega podjetja Riba — so oživele. Ribiči so preizkusili agregate za nočni ribolov, obnovili zalogo goriva in vode ter pregledali naprave. Vkrcač sem se na Biser, da bi z njimi preživel noč na odprtem morju.

Težki Diesel je zahrmedel, vjvak je razpenil vodo pod krmo in že brzimo iz zaliva. Pridružim se ribičem, ki se sprehajajo po krovu, medtem ko kapetan Očasič varno vodi ladjo po široki sinji cesti. Med njimi ni starih morskikh volkov, ki tako radi zabavajo

znance in neznance z zgodbami iz svojega življenja. Sami mladi fantje so, razen kapitana šele po nekaj let na morju. Najmlajši — Aldo Gruden jih ima dobrih dvasjet, a je že kar dober ribič. Prišel je iz Lokev v Trnovskem gozdu. Tu sta še zgovorna Brca Pučinek in Erzetič ter Anhovčan Zelnšek. Ladijski kvartet, ki od

Krog je sklenjen

časa do časa poživi enolično vožnjo s prijetno pesmijo.

Ostali fantje so iz Gorenjske, Zasavske in drugih krajev Slovenije. Lahko jih imenujemo pionirje slovenskega ribištva, kajti prav ti s svojimi tovariši na drugih ladjah osvajajo nemirno modro polje in postavljajo temelje našemu ribištvu. Vzljubili so svoj poklic. Morje jih je osvojilo.

Polagoma se spušta noč in obala tone za temno zaveso. V polmrazu tlapajo s svojimi svetilni snopi svetilniki v Savudriji in na italijanski obali, kjer se Trst koplje v razkošni luči. Prve ladje so že odvezale svoje čolne. Druga za drugo se prižigajo močne svetiljke in kmalu je morje do obzorja posejano z njimi. Mi še vedno plujemo, saj našemu kapitanu ni treba poskušati na slepo srečo: la-

no. Navidez mrtvo morje kmalu oživi. Najprej se pojavijo drobni morski prebivalci, ki se igrajo v soju bleščečice luči. Skoraj pa so tu tudi dolge gibke iglice, igrive skočce ali morski lipani, skuše in druge ribe. Sardele so globlje in svetloba jih bo privabila šele čez nekaj ur. Da so še vedno tu nam pove nezmotljiva ekosonda, ki zasleduje njihovo gibanje.

Posadka je odšla k počitku. Na krovu je ostala samo straža, ki budno pazi, da bi ne prišlo kaj nepričakovanega in streže motorju agregata. Naslonim se na ograjo in opazujem. Na severozahodu se pojavijo grozeči bliski. Bo nevihta? Na tihem upam, da nas ne bo dosegla. In res, še pred polnočjo se spet popolnoma zjasni. Na nebu blišči goste zvezde in medlo odsevajo v mirni vodi. Ležem še sam in zadremlem.

Okrog treh me prebudijo glasovi na krovu. Zlezem s pograda in pripravim fotografski aparat. Oba čolna sta že tik ob ladji — privabila sta vse ribe skupaj in pravi lov se bo zdaj začel.

Dvigamo sidro in poženemo motor. Kratko povelje kapitana in mreža začne drseti s krme v vodo. Ladja opiše krog okoli čolna, nato začnejo ribiči z motornim vitlom vleči vrvi, da bi zadržali mrežo. Do tu je slo vse posreči in upamo da bo lov dober. Nenadoma pa se vitel upre. Samo nekaj hipov, vendar dovolj. Ribe, ki so začutili nevarnost, so našle luknjo. Ubrirajo jo iz mreže spet v svobodo. Fantje hitijo, vlečejo z golemi rokami. Vsaka sekunda je dragocena in ni časa nič, da bi človek pošteno zaroban-til.

Naposled je mreža zadržana. Tisoč drobnih repov udarja po vodi. Zaman. Ni več rešitve.

Treba je le še ribe spraviti na krov. Zajemajo jih z velikim sakom in stre-

Trdo delo je bilo dobro poplačano

Poročilo ekosonde iz globine. Na sliki se dobro vidi jata rib, ki jo kažejo temne pege med obema črtama. Gornja črta je morska gladina, spodnja pa dno.

sajo v ograjen prostor, kjer se še nekaj časa borijo s smrtjo. Toda kmalu se vse pomiri. Lov je končan. Zvezde ugašajo in na vzhodu se prebujajo novi dan. Ladja počasi pluje v svoj pristan. Ribiči zvižljajo mrežo, sortirajo ribe in jih spravljajo v zabojčke, ki se kopicijo v dolgo skladovnico na krovu. Obkrožajo nas bell galebi, ki so prišli z upanjem na dober zajtrk. Prhutajo po vodi in se tepejo za odpadke.

Ko priplujemo v Izolo, je mesto že pokoncu. Na obali nas čaka gruča radovednežev. Tu so že tudi kamioni, ki bodo ribe takoj odpeljali na trg in v tovarne. Izkramo in zadovoljni ribiči se odpravijo k zasluženemu počitku, saj jih zvečer spet čaka naporno delo. Vsako noč, dokler se na nebu spet ne pojavi mesec in razlije svoj srebrni sij po širnem morju. Iv

VSE OKROG morja

V koprskem pristanišču so se znašle v nedeljo, 3. avgusta, tri popolnoma enake ladje, last treh podjetij. To se dogaja redko, ker ima običajno vsako brodarstvo podjetje svoj tip ladij, ki ga vedno bolj razvija in izpopolnjuje. Bile so ladje: »Petrovac«, last ladijskega podjetja »Lovčen« iz Kotora, »Levan«, last »Lošinjske plovitve« iz Malega Lošinja in »Sežana« (bivša »PB 33«), last »Obalne plovbe« Koper. Vsaka ladja ima 128 BRT, 55 NRT in 140 ton nosilnosti. Ladja »Petrovac« je pripeljala 20 ton raznega blaga, »Levan« 140 ton pšenice, »Sežana« pa čaka na rekonstrukcijo.

Norveška — japonski vzor

V mnogih stvareh se Japonska le stežka loči od zakorenene tradicije. Še pred dvajsetimi leti na primer je bila v carstvu sonca prepovedana sleherni sindikalna dejavnost. In tako do leta 1946 tudi japonsko pomorstvo ni poznalo nobene zakonodaje glede delovnih odnosov pomorščakov. Tedaj pa se je položaj temeljito spremenil in zdaj snujejo Japonci moderno socialno zakonodajo, ki naj bi ustrezala vsem sodobnim potrebam in zahtevam. Pri proučevanju pomorskih zakonodaj najrazličnejših držav so se odločili za norveški način, ki se jim zdi med vsemi pomorskimi državami na svetu najmodernejši. Posebna japonska komisija se bo v kratkem na Norveškem do podrobnosti seznanila s tamošnjim socialno zakonodajo za pomorščake.

Brazilsko pomorstvo

V tekočem poslovnem letu grozi »Brazilskeemu Lloyd« občuten deficit blizu 1800 milijonov kruzairosov, ker bodo njegovi dohodki predvidoma znašali komaj dve petimi vseh stroškov, vladna subvencija pa bo krila le dobro osmino. V brazilskih pomorskih krogih so nad neugodnim položajem svoje vodilne pomorske družbe zelo vznemirjeni. Poljaki so segli tudi daleč tja doli. Brazilska vlada je po vsej verjetnosti sprejela njihov predlog, da bo nabavo novih ladij plačala z bombažem, kavo in kovinskimi rudami. Tamošnja pomorska družba Figueiredo S. A. je nedavno prevzela dva nova 5000-tonska parnika, zgrajena v poljski ladjedelnici v Gdinji.

Kje so ladje

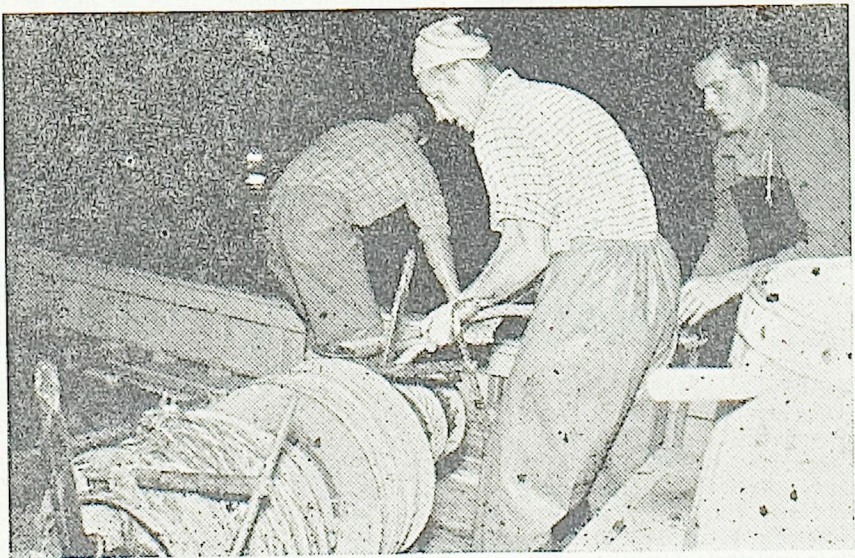
- P/l »BIHAČ« je 19. avgusta odplula iz Splita za Kontinent.
- P/l »DUBROVNIK« je 18. avgusta priplula na popravilo v Remontno ladjedelnico Splošne plovbe v Piranu.
- M/l »GORENJSKA« je od 19. avgusta raztovarjala tovor na Reki, danes, 22. avgusta pa odplula za Sfax.
- P/l »GORICA« je 6. avgusta odplula iz Houstona (ZDA) za Jugoslavijo in je 16. avgusta plula mimo Bermudov.
- P/l »LJUBLJANA« je 19. avgusta priplula iz Ancone v Benetke.
- M/l »MARTIN KRPAN« je 14. avgusta odplula z Reke za Aleksandrijo.
- P/l »NERETVA« je 20. avgusta priplula iz Zelenike v Rotterdam.
- P/l »POHORJE« je 15. avgusta priplula v Ploče, kjer natovarja blago do 25. avgusta, ko bo odplula.
- P/l »ROG« je 14. avgusta odplula iz Ploč za Rotterdam, kamor prispe 28. avgusta.
- P/l »ZELENGORA« je 19. avgusta priplula iz ZDA na Reko, kjer raztovarja.

Z vsakim zajemom raste tudi zadovoljstvo ribičev

dja ima sodobno ultrazvočno napravo —ekosondo — ki neutrudno prisluškuje globinam in išče plen.

Potekla je ura. Tedaj se na belem traku aparatu pojavijo temne pege. Kot bi trenil je posadka skupaj. Gledajo, ocenjujejo in se posvetojejo. Po kapitanovi sodbi smo naleteli na jato sardel, ki bi jih moralo biti nekoliko pol vagona. Toda morje je prav tu plitvo in mreža se kaj lahko zaplete. Vendar je skušnjava prevelika. Odvezemo oba čolna in spustimo sidro. Agregati zabrnijo in močni električni reflektorji razsvetlijo temno gladino.

Pri tem ni šale. Poprijeti je treba z obema rokama

Napredek v pomorskem turizmu

Obalna plovba Koper je te dni uvedla zanimivo turistično privlačnost: enodnevnne izlete po morju z znano turistično motorno jadrnico »Burjo« iz Kopra v Izolo, Piran, Portorož, Poreč in nazaj (17. in 21. avgusta, cena v eno smer 600 din, povratna vozovnica 900 din), potem iz Kopra v Izolo, Piran, Portorož in Umag (18. in 22. avgusta, cena 400, povratna 600 din) ter še enodnevni izlet 19.

in 23. avgusta iz Kopra preko Izole, Pirana in Portoroža v Rovinj za ceno 800 din, povratna vozovnica 1100 din.

Razmeroma nizka prevozna cena in še poceni buffet na ladji, prekrasno vreme in pa čudoviti naravni okoliš sicer manj znane severozahodne istrske obale — vse to privablja na »Burjo« številne izletnike, ki so s potovanjem izredno zadovoljni.

Obalna plovba je s temi izletni — prav gotovo jih bo do konca sezone še več — izpolnila občutno vrzel v našem pomorskem turizmu, saj smo že tolikokrat povedali in zapisali, da si lahko domači in tuji gostje ogledujejo obalo le iz avtobusov in drugih motornih suhozemskih vozil, nimajo pa možnosti, da bi si naše obalne krasote ogledali z morske strani in navsezadnje lahko rekli, da so se tudi vozili po morju, ko so že prišli k nam na dopust. Zato so to umestno pobudo Obalne plovbe Koper z veseljem pozdravili ne samo prizadeti domači in tuji turisti, marveč prav vsi, ki jim je pri srcu razvoj našega turizma.

Delovanje Obalne plovbe Koper pa se občutno pozna tudi v rednem lokalnem pomorskem prometu med Koperom in njegovo najbližjo okolico, posebno pa seveda v zvezi s kopališčem v Ankaranu oziroma Nikolaju. Lepi motorni čolni »PINKO TOMAŽIČ«, »PORTOROŽ« in »LUBNIK« so nenehno na poti in posebno ob nedeljah tudi vedno polni veselo razpoloženih potnikov.

Na vrsti je železnica

Železniški projektivni biro v Ljubljani je svojčas po naročilu OLO Koper izdelal dvanajst variant železniške povezave med Kozino in Koperom. Izmed teh je železniška revizijska komisija izbrala le dve za nadaljnjo obdelavo. Za najugodnejšo je obveljala varianta proge iz Kopra do Kozine, ki bi bila dolga 37 km in bi elektrificirana veljala štiri milijarde din. Program s to varianto so izdelali v Ljubljani in ga nato poslali v revizijo na Generalno direkcijo Jugoslovan-skih železnic v Beograd.

Tamkaj pa so poročevalci predlagali novo varianto te proge, ki naj ne bi šla po dolini Rižane in ob novi cesti Koper—Senožeče, kot je bilo sprva predlagano v omenjenem programu, marveč bi se začela dvigati takoj iz Kopra in bo tekla mimo Kubeda. Ta nova trasa proge je kar za šest km krajša pri enakem vzponu kot prvotno predložena varianta, veljala pa bo približno celo milijardo dinarjev manj. Imela bo še to dobro stran, da bo povezovala

tiste kraje, ki so sicer oddaljeni od nove koprskc ceste.

S tako občutno pocenitvijo projektirane železniške proge Kozina—Koper se je močno povečala možnost zgraditve tega za obalno področje našega okraja življenjsko važnega komunikacijskega žilca že v začetku naslednje gospodarske petletke, to je takoj po letu 1961.

»DUBROVNIK« V PIRANSKI LADJEDELNICI

Minuli ponedeljek je priplula v Remontno ladjedelnico Splošne plovbe v Piranu njena P/l »Dubrovnik«, ki bo ostala v ladjedelnici okrog mesec dni v remontnem popravilu za pridobitev ponovne klasifikacije.

P/l »Dubrovnik« je bila zgrajena leta 1938, ima 5155 BRT in 9296 ton nosilnosti. Ladja je postala last »Splošne plovbe« na podlagi dekoncentracije prekomorske flote reške Jugolinije pred koncem leta 1955.

AVSTRIJSKA MLADINSKA DELEGACIJA V KOPRU

Iz Ljubljane je 14. avgusta prišla v Koper avstrijska mladinska delegacija, ki je bila gost okrajnega komiteja mladine. Čeprav je delegacija ostala v Kopru le nekaj ur, se je živo zanimala za delo mladinske organizacije v našem kraju. Predvsem jih je zanimalo ideološko politično delo, delo mladine v šolskih odborih, podjetjih in na kulturno prosvetnem področju. O vseh teh vprašanjih se je razvila živahna razprava, ki so jo dopolnjevali z izkušnjami iz dela avstrijske mladine.

Po končanem posvetovanju jim je okrajni komitet pripravil večerjo, nato pa so si gostje iz Avstrije ogledali zanimivosti Kopra. Ob tej priložnosti so se zanimali za gospodarski razvoj našega okraja. Ogledali so si tudi gradnjo koprškega pristanišča in drugo.

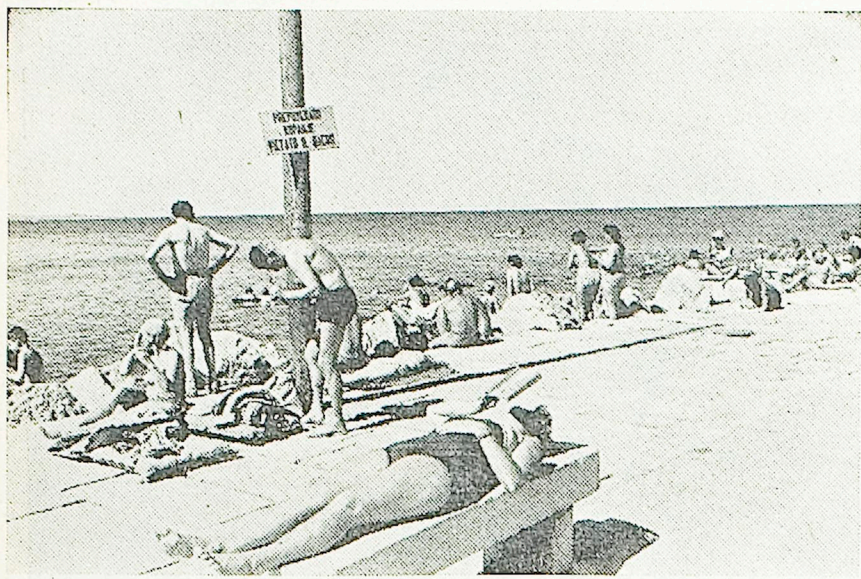
PK »DELFIN« (Rovinj) : PK »KOPER« 98:54

V koprskem pristanišču je bil v nedeljo popoldne prijateljski dvoboj v plavanju in waterpolu med PK »Delphinom« iz Rovinja in domačim plavalnim klubom. Večino prvih mest so odnesli gosti, ki se jim je poznal redni, vztrajni trening in odlična kondicija, kar je koprskim plavalcem, zlasti pa waterpolistom še manjkalo. Pri tem je treba omeniti, da imajo v Rovinju od nedavnega pravi olimpijski 50 m bazen, ki so si ga zgradili s samo 12 milijoni!

Posamezni rezultati: 400 m prosto moški: 1. Iskra Angelo, Rovinj, 6:01,6; Tič Igor, Koper, ki je zelo lepo plaval, je zaradi pomanjkanja treninga za to težko progo pri 200 m odstopil. 50 m hrbtno pionirji: 1. Dapas Saldo, Rovinj 0:35,9; 100 m prsno žene: Zel Lada, Rovinj, 1:45,7; 50 m crawl pionirji: 1. Sosič Mario, Rovinj 0:34,5; 3 x 100 mešano moški: 1. Rovinj (Sosič Gino, Graberč Božo, Mavrič Slobodan) 4:18,8; 2. Koper (Tič Igor, Kalčič Tomaž, Vuga Lado) 4:41,2; 50 m crawl žene: 1. Trajković Jelena, Rovinj 0:37,9; 2. Zel Lada, Rovinj 0:38,4; 3. Koršič Katja, Koper 0:42; 4. France Marta, Koper, 0:43,1; 100 m crawl moški: 1. Mavrič Slobodan (R) 1:11,5; 2. Sosič Gino (R) 1:11,7; 3. Cerkvenik Manč (K) 1:21,8; 4. Bandel Emil (K); 50 m prsno pionirji: 1. Lešnik Božo (Koper) 0:47,3; 2. Bellé Dragan (R) 0:50; 3 x 50 mešano, pionirke: 1. Rovinj (Zel Lada, Buršič Albina, Trajković Jelena) 2:13,9; 2. Koper (France Marta, Jamsšek Klara, Koršič Katja) 2:35,5; 3 x 50 m mešano pionirji: 1. Rovinj 1:20,8; 2. Koper (Tič Mitja, Lešnik Božo, Vuga Lado) 2:11,7; 3. Rovinj II; 4. Rovinj III.

4 x 50 m člani: 1. PK »Koper« (Cerkvenik Mario, Logar Boraut, Tič Igor, Bandel Emil) 2:06,8; 2. PK »Delfin« Rovinj (Sosič Gino, Iskra Angelo, Sponza Antonč, Mavrič Slobodan) 2:11,5; Lepa zmaga koprskih plavalcev! 4 x 50 pionirji: 1. Rovinj I; 2. Koper; 3. Rovinj II; 4. Rovinj III.

Vročni dnevi so privabili na morje toliko ljudi, da je zmanjkalo prostora na obali. V Piranu so se morali kopati celo tam, kjer je najstrožje prepovedano...

Praznik sežanske občine

V sežanski občini so se že začele obsežne priprave za proslavo 28. avgusta, ki je bil lani proglašen za ljudski praznik te občine v spomin, ko je bil tega dne leta 1941 v Gornji Branici ob sodelovanju prve skupine partizanov prvi sestanek Osvobodilne frontne na tamkajšnjem področju. Medtem ko so lani v okviru tega praznika priredili vrsto razstav, ki so prikazale gospodarski razvoj občine, je poudarek letošnjega proslavljanja začetka narodno-osvobodilnega boja proti fašističnemu okupatorju na Krasu na uspehih, dosežnih na področju šolstva in prosvete.

Osrednja proslava bo v četrtek, 28. t. m. v Dutovljah, kjer bo svečana seja občinskega ljudskega odbora Sežana, nato pa otvoritev na novo urejenega šolskega poslopja. Tako bo že v letošnjem šolskem letu odprta v Dutovljah osemletna šola, dosedanja v Tomaju pa bo ukinjena. To preselitev so narekovali objektivni činitelji, kot na primer boljši prostori za šolanje približno 400 otrok, boljše zveze itd. V nedeljo, 31. t. m. pa bo v Sežani otvoritev novega šolskega poslopja. To je

»SLOVENSKI JADRAN«
v vsako hišo Slovenskega
Primorja!

Primorski pevci v Italiji

V torek, 26. t. m., bo odpotoval v Italijo 46-članski moški pevski zbor primorskih študentov »Vinko Vodopivec«. Zbor bo pod vodstvom svojega zborovodje Antona Nanuta zastopal jugoslovansko zborovsko petje na VII. mednarodnem tekmovanju pevskih zborov, ki bo od 27. do 31. avgusta v Arezzu.

Jugoslovanski pevski zbori so na tem tradicionalnem tekmovanju, ki je razdeljeno na tri kategorije (mešani zbor do 30 pevcev, moški zbor do 30 pevcev, mešani in moški zbor do 40 pevcev), dosegli v prejšnjih letih lepe uspehe. Tako je med drugim študentski zbor »Branko Krsmanović« iz Beograda zasedel leta 1955 v vseh treh kategorijah prvo, učiteljski zbor »Emil Adamič« iz Ljubljane pa drugo mesto v prvi kategoriji.

Tudi za letošnje VII. mednarodno tekmovanje je med našimi zbori veliko zanimanje. Posebna komisija glasbenih strokovnjakov je že spomladi izvedla po vsej državi avdicijo, da bi tako določila zbor, ki nas bo letos zastopal v Arezzu. To častno poslanstvo je pripadlo primorskemu študentskemu pevskemu zboru, ki se je vse do odhoda na tekmovanje izredno vestno pripravljal v Ljubljani.

Primorski pevci bodo po tridnevnem tekmovanju v Arezzu obiskali še nekatera večja italijanska mesta in priredili vrsto koncertov. Našim pevcem želimo, da bi na svoji turneji po Italiji, posebno pa še na tekmovanju v Arezzu, kar najuspešneje zastopali jugoslovansko zborovsko petje.

M. A.

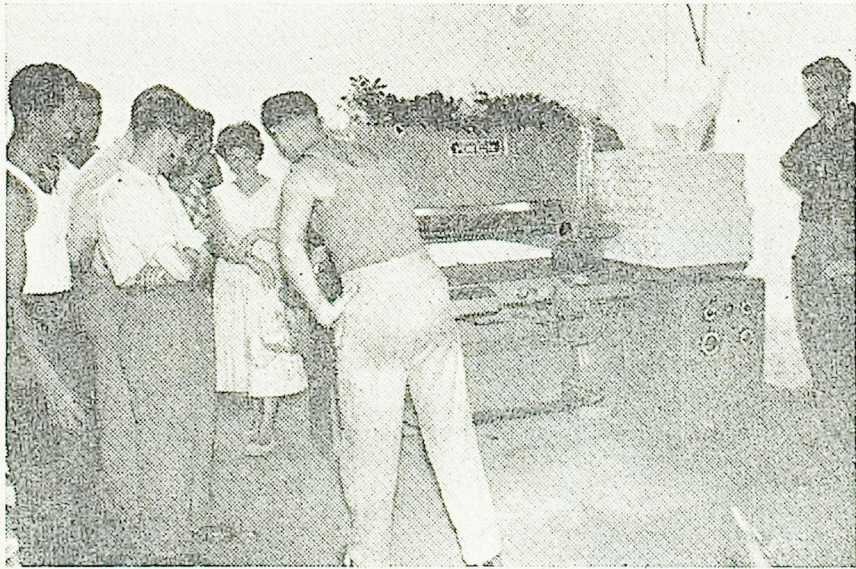
moderna zgradba s sodobno šolsko opremo.

V okviru teh proslav so predvidene tudi razne kulturno-prosvetne prireditve. Društvo prijateljev mladine in učenci osemletne šole iz Sežane bodo uprizorili mladinsko igrano »Junak Peter«, predmetni učitelj Varl bo razstavljal svoja olja s pretežno kraškimi motivi. Nastopili bodo tudi člani prosvetnih društev iz Sežane, Divače in Dutovelj, ljubljanska drama pa bo v Zelenem gaju v Sežani uprizorila Shakespearovo Ukročeno trmoglavko. Mimo teh kulturnih prireditev bodo člani Zveze borcev okrasili grbove padlih partizanov ter obiskali bližnje partizanske kraje.

Osnova gospodarskega razvoja sežanske občine

(Nadaljevanje s 1. strani)
Skupna vsota bruto investicij bo do leta 1961 dosegla milijard 406 milijonov dinarjev. Od te vsote bo šlo za gradnjo in obnovo objektov v gospodarstvu 950 milijonov dinarjev, za objekte družbenega standarda pa 417 milijonov dinarjev.

Ker je kmetijstvo najpomembnejša gospodarska panoga na področju sežanske občine, mu perspektivni plan posveča izredno veliko pozornost. Dosledno izvajanje tega plana bo okrepilo kmetijsko proizvodnjo v okviru kmetijskih socialističnih organizacij, omogočilo bo uvajanje sodobnih agrotehničnih ukrepov, smotrno izkoriščanje kmetijske površine in utrdilo sistem kooperacije. Struktura obdelovanja zemlje se bo spremenila v korist vinogradov, ki se bodo povečali za 38 ha, to je za približno 13%, medtem ko se bo površina gozdov povečala za 400 hektarov na račun pašnikov. V prihodnje bodo bolj gojili krmske rastline, saj so pogoji zanje zelo ugodni. Na področju Branice, Šijaka, Raše in

Pretekli teden so v tiskarni ČZP »Primorski tisk« v Kopru prvič pognali nov rezalni stroj, ki so ga pred kratkim nabavili v Vzhodni Nemčiji in montiral v rekordnem času. Razen tega, da se bo z novim strojem povečala proizvodnja, je ta za tiskarno velikega pomena zaradi svojega natančnega delovanja, kar bo dvignilo kakovost izdelkov. Opremljen je s sodobno varnostno napravo z infrardečimi žarki, tako da je kakršnakoli možnost nesreče izključena. Na sliki: predsednik delavskega sveta Bolte Gorup spušta v pogon novi stroj

Pester in živahen živilski trg v Piranu

Trg za poslojem občinskega ljudskega odbora v Piranu ni majhen, vendar postaja zadnje dni pretesen za prodajo sadja in zelenjave ter raznih drugih kmetijskih pridelkov. Še letošnjo pomlad so se Pirančani upravičeno pritoževali, ker je bil njihov živilski trg premalo založen in je imel izredno visoke cene, zdaj pa je pravilna intervencija pristojnih odsekov Oddelka za gospodarstvo ObLO Piran končno privedla do tega, da je na trgu v jutranjih in dopoldanskih urah toliko prodajalcev in blaga, da primanjkuje stojnic in tudi že prostora, kamor bi postavili nove stojnice. Zaradi velikega števila turistov, ki se mudijo v Piranu in okolici (posebno veliko domačih turistov iz počitniških domov v Piesi in Piranu) je na trgu tako živahno poslovanje, kakršnega smo pri nas navajeni kvečjemu na ljubljanskem živilskem trgu ali ga poznamo s tržnic v Trstu. Kmetje in vrtničarji so doumeli, da lahko zaslužijo marsikateri dinar, če poskrbijo, da pridejo njihovi pridelki pravočasno na trg; povečanje števila prodajalcev pa ugodno vpliva na porast izbire in tudi na padanje cen. Ker je blaga kljub doslej nevideni količini še vedno premalo, da bi krili svoje potrebe vsi domači prebivalci in turisti Pirana, se cene le počasi spuščajo; zelo ugodno inčervenira za znižanje cen KZ Lucija z mnogo cenejšimi pridelki v svoji poslovalnici na trgu. Ko bo tržna inšpekcija okrepila svoje delo (en sam človek tega res ne zmore), bo piranski živilski trg gotovo prav kmalu dokončno urejen in stabiliziran.

S trgom v zvezi je že več obča-

nov opozorilo na pereče vprašanje gasilskega doma, ki je v poslojpu ObLO in ima edini izhod prav na živilski trg. V primeru požara v dopoldanskih urah bi gasilski avto gotovo prekasno prispel na pomoč, kajti porabili bi preveč časa, preden bi pospravili s trga toliko stojnic, da bi avto lahko izpeljali iz garaže. Zato bi bilo pametno najti za gasilski avto nekje praktičnejšo

garažo; morda podobno kot »Bor« za svoje skladišče ob vhodu v Piran. Sedanje garažo bi potem lahko preuredili v skladišče za odkup kmetijskih pridelkov in za vsakodnevno vskladiščenje stojnic in neprodanega blaga. Če bi bilo to skladišče kombinirano s hladilno napravo, bi bil to odločilen prispevek k moderni ureditvi piranskega živilskega trga.

Jul

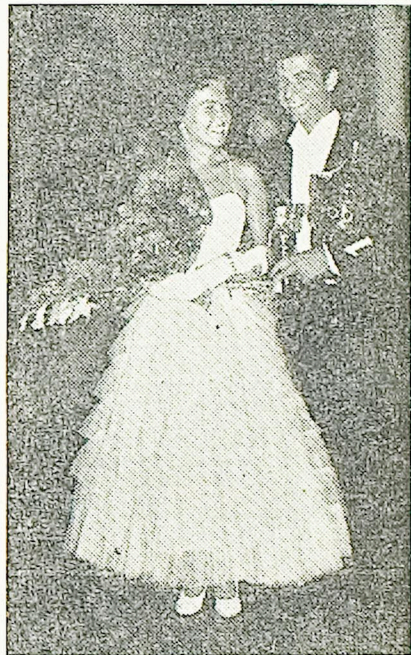
Plesni turnir ob morju

Dvodnevni plesni turnir za pokal »Slovenskega Primorja 1958« in mesta Piran, ki ga je priredila Plesna zveza Slovenije v sodelovanju z zavodom »Primorske prireditve«, nam je predstavil športno panogo, ki je bila vsaj za obalno področje novost. Športni ples je že precej let razširjen v Ljubljani in Mariboru po zaslugi plesnih mojstrov Jenka in Simončiča, ki je bil tudi turnirski vodja tega turnirja. Ta športna panoga pa v ostali Jugoslaviji še ni poznana, pač pa je zelo razširjena zlasti v Angliji, ki ima svetovne prvake, Danski, Nemčiji, Avstriji, Švici, Franciji, Italiji.

Na dvodnevem turnirju v Kopru in Piranu je sodelovalo 10 plesnih parov iz raznih dežel (pogrešali smo norveški, francoski in italijanski par) ter je lepo uspel. V Kopru so pari tekmovali za pokal »Slovenskega Primorja 1958« v standardnih družabnih plesih: počasem (angleškem) in dunajskem valčku, slow in fox-trotu. Prvo mesto in s tem pokal je zasluženo osvojil elegantni avstrijski par ing. Herbert Ortner z ženo Cristo (Graz), drugo mesto slovenski par Miro Narobe-Božena Berčič (Ljubljana), tretje pa s mpatni danski par Ingvar in Ingelise Frideriksen (Kopenhagen). V Piranu je bilo naslednji večer tekmovanje v plesih Latinske Amerike: rumbi, tangu, sambi in paso doble-u. Prvo mesto in pokal mesta Piran je osvojil angleški par Jason in Anne Scott-Lee iz Liverpoola, ki na prvi večer v Kopru še ni prispel, bil pa je nedvomno za razred najboljši par tega turnirja, kar zlasti velja za plesalca Lee-a, ki je po očetu kitajskega rodu. Drugo mesto so sodniško določili avstrijskemu paru Erika

Maker—Manfred Buchgraber (Graz), ki je bil v Kopru prikrajšan za nekaj točk. Na tretje mesto se je plasiral zahodnonemški par Günter in Anelise Meinen (Bremen). Tretji večer je bila v Izoli izven tekmovanja zaključna revija.

Plesni pari, turnirski vodja, zlasti še predsednik nemško-avstrijske plesne zveze ing. Franz Büchler (Graz), ki je sodeloval že na več sto turnirjih, so zelo hvalili organizacijo (čeprav ni bilo izkušnji!), lepoto naše obale, dobro plesišče in okolje, ker je bil za večino parov to prvi turnir pod vedrím nebom. Zlasti pa niso mogli prehoviti ljubeznivosti naših ljudi in gostoljubja ter izrazili željo, da bi radi še pršeli. Zanimivo, da so plesalci-amaterji v svetu v veliki večini delovni ljudje — mehaniki, kovarji itd. Zmagovalec v Piranu Anglež Lee je sofer taksija, druga, Erika Maker n. pr. šivilja in podobno. Občinstvu je prireditelj ugajala, kar kaže obisk. Obenem je tudi to uspeh turnirja ob naši obali, saj je namen športnega plesa, da kultivira estetsko-družabne forme, ki so ponekod še na zelo nizki ravni med širokimi sloji, zlasti med mladino.

Pokal »Slovenskega Primorja 1958« je osvojil avstrijski par — inž. Herbert Ortner in njegova žena Crista

Barba Vano pravi...

To, kar vam bom zdaj povedal, sem mislil že večkrat napisati, pa ne vem, kako da sem vsakokrat pozabil. Kaj je vročina, prava peklenska vročina, ki nas je kuhala zadnje tedne menda veste, saj ste sto prav tako občutili na svoji koži kot jaz. No, potem boste tudi vedeli, kako se ob takšni priložnosti človeku prileže kaj hladnega, pa naj bo karkoli. Po navadi pa takrat vsega zmanjka od piva do kokte in oranžade.

Zdaj smo tam. Vidite, mi imamo v Kopru dve tovarni za kokto, za primer. Toda za nas je samo ena, kajti druga ne sme prodajati svojih izdelkov na našem trgu. Pa čeprav bi vsi mogleli jezike od žezje. Takšen je dogovor pa konec. Prijatelj, ki je študiral politično ekonomijo, mi je razlagal, da se temu pravi monopol. Jaz se na to ne razumem kaj posebno, zato ne vem če bo res. Zdi se mi pa, da je to vse preveč učena beseda za tako navadno... hm, ne vem kako bi rekel. Če pa res nekemu toliko gre za monopol, naj jih s kokto in podobnimi pijačami uganja lepo pozimi.

Sicer pa, čese gostinsko osebje znajde, ni ravno tako hudo, če kake pijače ali jedalce tu li zmanjka, glavno da postrežba, »funkcionira« in da naposled le nekaj dobiš. Povedal vam bom, kako so me lepo odpravili v postojn-

skem Jadranu. Takole je bilo: »Malinovec, prosim,« sem rekel.

»Tako!«

Čez kakih pet minut je na moji mizi že stal — brizganeč.

Da bi pomiril živec, ki mi jih je razdražil alkohol, sem takoj potem naročil črno kavo. Te mi sicer niso prinesli, zato pa sem dobil namesto nje — zavojček cigaret.

Čez čas me je natakarica spet obiskala in me vprašala, če bom še kaj naročil.

»Bi že, bi,« sem ji rekel, »a si ne upam.«

Potem sem se mimogrede ustavitil še v Senožečah. Iskal sem nekega svojega znanca pa bi se bil kmalu ubil na razvalinah pod starim gradom. Bilo je namreč že temno, luči pa nikjer nobene.

»Pa res ne zmorete za eno samo ulično svetilko na tem koncu?« sem jih pograjal.

»Saj smo jo imeli,« so me zavrnili, »pa smo jo pred časom odstopili zadržni gostilni, da je z njo razsvetlila balinišče. Prav tu je bila, na številki 23.«

Povedali pa so mi še to, da upaja, da bodo zdaj, ko gostilne ni več, lahko nazaj dobili svojo javno razsvetljavo. Jaz jim to iz vsega srca želim, čeprav jo privoščim tudi balincarjem.

Lepo pozdravljeni

Vaš Vane

TELESNA VZGOJA * ŠPORT * ŠAH * TELESNA VZGO.

V Portorožu vodi Petrosjan

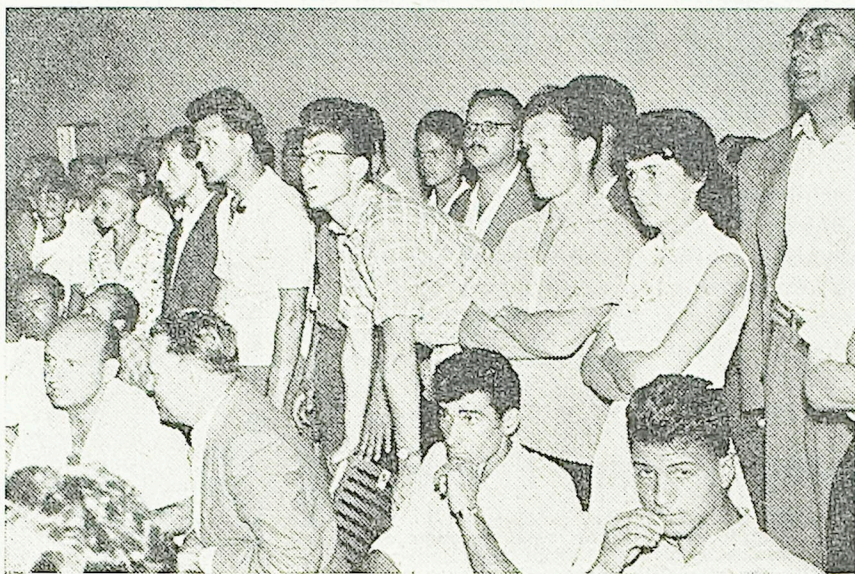
Po izletu v Postojno in Lipico so šahovski mojstri sedli k devetemu kolu. Štiri partije so se končale neodločeno: Pachmann — Matanović, Petrosjan — Neikirh (mojstru Neikirhu je treba čestitati; izleta se ni udeležil, temveč je ves dan študiral Petrosjana, ki je že 6 zaporednih kol na vrhu portoroške lestvice! Malo je manjkalo, pa bi Neikirh premagal Armenca, kar bi bil njegov prvi poraz na tem turnirju), Panno — Benkő in Larsen — Bronstein. Szabo je premagal dr. Filipa, Talj Füstera, Fisher pa kot črni Sanguinetija. Partiji Sherwin — Gligorić in Olafsson — Rossetto sta prekinjeni.

Vrstni red na lestvici se je od zadnjega tedna močno spremenil. Vodi še vedno Petrosjan (SZ) s 6 in pol točke. Drugo mesto si delita Talj in Benkő s 6 točkami. Sledita Matanović in Olafsson s 5 in pol točke. Po 5 točk imajo Fisher, Averbach in Larsen. Po 4 in pol točke imajo: Bronstein, Gligorić, Sanguineti, Panno in Pachmann. Sledijo s po 4 točkami Szabo, dr. Filip in Cardoso, dalje s 3 in pol točke Neikirh, nato Rossetto 2 točki, Sherwin 1 in pol točke in De Graiff ter Fuster 1 točka. Ker ima Gligorić v dobro prekinjeno partijo s Sherwinom, je upati, da pride v isti razred kot Fisher, Averbach in Larsen, Olafsson pa se zna z ugodnim

izidom prekinjene partije plasirati na drugo mesto.

Poteku partij prisostvuje v »Ljudskem domu« v Portorožu vsak dan bolj številna publika, ki prireja ob končanem kolu pravi lov na avtograme. Če se bo zanimanje za turnir tako stopnjevalo, bo velika turnirska dvorana v kratkem premajhna.

JULE

Gledalci napeto opazujejo igro vele mojstrov

Žensko šahovsko prvenstvo Jugoslavije

IV. kolo: Piberl : Ročić 1:0, Velimirović : Vinceljak 1:0, Radenković : Kitonić remi, Petrović : Lazarević 0:1, Pihajlić : Jovanović 1:0, Timofejeva : Katalinić 1:0, Jocić : Štruc 1:0, Čirović : Nedeljković 0:1.

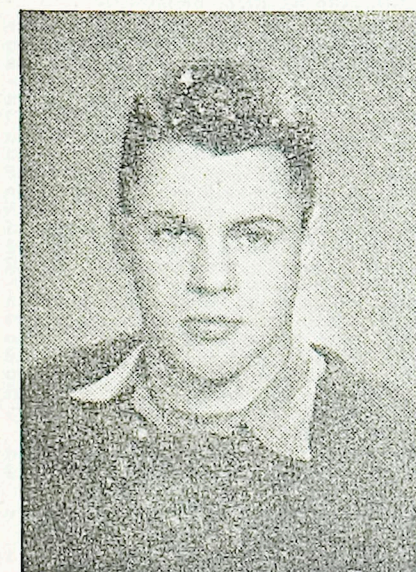
V. kolo: Nedeljković : Piberl 1:0, Štruc : Čirović remi, Katalinić : Jocić 1:0, Jovanović : Timofejeva 1:0, Lazarević : Pihajlić 1:0, Kitonić : Petrović 1:0, Vinceljak : Radenković 0:1, Ročić : Velimirović 1:0.

VI. kolo: Piberl : Velimirović remi, Radenković : Ročić 1:0, Petrović : Vinceljak 0:1, Jovanović : Jocić 1:0, Čirović : Nedeljković 0:1, Katalinić : Štruc 1:0, Lazarević : Pihajlić 0:1, Timofejeva : Jovanović 0:1, Jocić : Radenković 0:1, Čirović : Nedeljković 0:1, Katalinić : Štruc 1:0.

Tavčar - olimpijec ?

Olimpijski komite FLRJ je že izdelal prvi seznam kandidatov, izmed katerih bodo v naslednjih dveh letih izbrali kakovostno reprezentanco naše države za olimpijske igre, ki bodo leta 1960 v Rimu.

Postojnske košarkarje in vso primorsko športno javnost je prijetno presenetila vest, da je na zvezni listi olimpijskih kandidatov poleg enajstih najboljših košarkarjev iz Ljubljane in Mari-

bora tudi sedemnajstletni član TVD Partizan iz Postojne Peter Tavčar.

Izbor med olimpijske kandidate pomeni za Tavčarja in njegovo društvo izredno laskavo in častno priznanje. To pa je tudi dokaz, da lahko s sistematičnim delom in s skromnimi sredstvi vzgojimo v družinski Partizan na področju vrhunske športnike.

M. A.

STRELJANJE

SD POSTOJNA : SD PIVKA
830 : 751

Ob otvoritvi novega strelišča za zračno puško, ki ga je ob podpori JLA zgradila v Postojni tamkajšnja strelska družina, je bil prejšnje nedelje dvoboj najboljših strelcev iz Postojne in Pivke. Kot ekipa so premočno zmagali domačini z 830 krogi, kar je uspeh republiške vrednosti. Med posamezniki so prvo mesto zasedli gostje s 172, drugo pa Glažar (Postojna) s 169 krogi.

V tekmovalstvu mladini za nagrado strelske družine v Postojni je zmagala Ana Benčina s 151 krogi.

KOŠARKA

ODRED : POSTOJNA 78:49
(57:31)

V predprpravah za jesenski del republiškega prvenstva v košarki sta se v prijateljski tekmi srečala minulo nedeljo v Ljubljani spomladanska prvaka I. in II. republiške lige — ljubljanski Odred in TVD Partizan iz Postojne.

Ljubljanci so po skrbnih pripravah na prvenstvo in po plemu porazu v ljubljansko Olimpijo odpravili borbene Postojnčane z rezultatom 78:49. Med ljubljanci sta bila najboljša Pajev s 26 in Čučnik s 13 koši, med Postojnčani pa Tavčar s 26 ter Jurca z 12 koši. Tekma je bila v 12. minuti drugača polčasa prekinjena zaradi naliva.

Povratna tekma bo v nedeljo ob 17. uri v Postojni. M. A.

Radio KOPER

NEDELJA, 24. avgusta

8.00 Kmetijska oddaja: Zdravstveno zavarovanje kmečkega prebivalstva — 8.30 Z narodno pesmjo v nedeljsko jutro — 9.00 Reporterjeve turistične beležke — 13.45 Za našo vas — 15.00 Vesti — 15.15 Glasba po željah.

PONEDELJEK, 25. avgusta

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 14.30 Sportna oddaja.

TOREK, 26. avgusta

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Iz opernega sveta — 14.30 Okno v svet.

SREDA, 27. avgusta

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Od melodije do melodije — 14.20 Pionirji na počitnicah: Med Postojnčani in Pivčani v Ankaranu.

ČETRTEK, 28. avgusta

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Vesele skladbe — 14.00 Glasba po željah — 14.30 Pogovor z volivci: Govori predsednik OLO Koper Albin Dujc — 15.20 Pel in igrali bodo Dana Filipič, Stojen Vene, Janjo Smolnar, Janez Jeršinec, Franc Koren in trio Ostruška.

PETEK, 29. avgusta

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 14.30 Gospodarska oddaja: Priprava na turistične pravilnike.

SOBOTA, 30. avgusta

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 14.30 Kulturni obzornik.

Obvestila

Glasbena šola v Kopru obvešča vse stare in nove učence, da bo vpisovanje od 1. do 5. septembra 1958. Učenci lahko dobe prijavnice vsak dan od 9. do 12. in od 14. do 17. ure v pisarni Glasbene šole. Prijavnice je treba kolkovati s 30 dn državne in 20 dn občinske takse.

Vps velja za naslednje oddelke: klavir, violina, violončelo, kontrabas, solopetje, pihala in trobala.

Uprava otroškega vrta v Kopru obvešča, da bo vpisovanje v vrtec od 15. do vključno 31. avgusta 1958 od 10. do 12. ure v prostorih vrta. Starši morajo ponovno vpsati otroke, ki so že hodili in ki že hodijo v vrtec.

Vse naše bralce obveščamo, da bo imel Radio Koper v nedeljo, 24. t. m., ob 9.00 na sporedu zanimivo reportažo: »Z mikrofonom v podzemlju Banjske planote«. Oddajo je pripravil reporter Rad'a Koper.

Ravnateljstvo gimnazije v Kopru obvešča vse svoje dijake, da bodo izpiti po temle razporedu: Matura od 26. avgusta ob 7. uri Sprejemni izpiti od 26. do 29. avgusta ob 7. uri.

Popravni razredni in privatni izpiti od 26. do 29. avgusta ob 7. uri.

Naknando vpisovanje za vse razrede bo 1. in 2. septembra 1958 od 8. do 12. ure v gimnaziji.

Strugarske usluge

OPRAVLJA SOLIDNO IN PO KONKURENČNI CENI

RIŽANSKI VODOVOD

KOPER

Komisija za sklepanje in odpovedi delovnih razmerij pri podjetju

»MEHANO TEHNIKA« IZOLA

razpisuje naslednja delovna mesta:

REFERENTA v KOMERCIALNEM ODDELKU s srednjo strokovno izobrazbo ter prakso v komercialni službi

KORESPONDENTA s srednjo strokovno izobrazbo z večletno prakso Reflektanti naj pošljejo ponudbe na upravo podjetja

VOJVODINA GDPOTOVALA

V ponedeljek zjutraj je odpotovalo iz Ankarana ligaško moštvo »Vojvodina«, ki se je tam pripravljalo na žensko prvenstvo. Pretekli četrtek je »Vojvodna« na koprskem stadionu porazila reprezentanco koprskega okraja s 13:0 (11:0). V okrajni reprezentanci so igrali člani nogometnih klubov iz Kopra, Izole, Pirana ter eden iz Postojne. Tekma je pokazala, da je bil kondicijski trening ob našem morju za »Vojvodino« uspešen, zlasti Veseljević je v dobri formi, pa tudi Bena, ki je dal 8 golov, Ivoš in Krstić I. Dobro so se izkazali tudi novi igralci, kot desno krilo Takáč, desni half Sentin, v голу pa je bil zanesljivejši Vasč v I. polčasu kot Verež v II. V okrajni reprezentanci je zlasti ugajal vratar Petrović (NK »Koper«) v II. polčasu, ko je prejel 2 gola.

Moramo pa zapisati, da vodstvo NK »Koper« ni znalo izkoristiti ugodne priložnosti, da je bila »Vojvodna« tri tedne v Ankaranu oz. v Koprski. Namesto predvidenih pet tekem, ki bi jih po dogovoru med vodstvi obeh klubov morala »Vojvodna« odigrati v času svojega bivanja v kopriški NK »Kopra«, smo gledali le dve, s partnerji, ki niso mogli nuditi resnejšega odpora in enakovrednejše igre. Zakaj ni vodstvo »Kopra« že pravočasno poskrbelo za enakovrednejše sparing-partnerje, kar bi gotovo v Kopru, Reko, Pulj ali Ljubljano privabilo številne gledalce (tekma v Ljubljani je odpadla baje po krivdi SAP), v blagajno NK »Kopra« pa zelo potrebna sredstva? Zakaj ni pravočasno prizvedelo za stalnišče Nogometne zveze Jugoslavije in zakaj ni pravočasno poskrbelo za razgovore s članoma I. italijanske lige »Udinese« ali »Triestina«? Če ne v Vidmu, bi bila tekma lahko v Kopru! Pribila pa bi gotovo poln stadion gledalcev ne samo iz Kopra.

DELFIN : KOPER 21:0

V nedeljo, 17. t. m., je bila v Kopru waterpolo tekma med mladinci Rovnja in Kopra. Zmagali so mladinci PK »Delfin« Rovnja s 6:0 (3:0). Sodil je Viktor Matošič, Rovinj. Spodbudno, da je Koper nastopil z dvema ekipama.

V waterpolo tekmi članov, s katero je bila ta dvoboj zaključen, so zmagali gosti z visokim rezultatom 21:0 (10:0). Visoka zmaga mladih waterpolistov iz Rovnja (ki ima še seniorsko ekipo) je povsem zaslužena. Pokazali so boljše kondicije, vgrano gro, hitrejše plavanje in start ter tudi boljše podajanje, pokrivanje in osvobajanje. Upoštevati moramo, da so koprski igralci pričeli gojiti to vodno gro šele koncem lanske sezone ter da so tudi letos zelo pozno začeli s treniranjem. Sodil je Vjekoslav Brešič, Rovinj, zelo dobro.

Mladinsko waterpolo moštvo PK »Koper« sodeluje na letošnjem republiškem prvenstvu v waterpolu, ki se je v sredo pričelo v Ljubljani. Ekipa šteje 11 waterpolistov.

1:0, Ročić : Petrović preložena, Velimirović : Radenković 0:1.

VIII. kolo: Piberl : Radenković 1:0, Petrović : Velimirović, Pihajlić : Ročić in Timofejeva : Vinceljak odložene, Čirović : Lazarević 0:1, Nedeljković : Jovanović 1:0, Štruc : Katalinić remi.

Po VIII. kolu vodi Nedeljkovića z 8 točkami, sledijo Lazarevićeva 7 točk, Radenkovića 6, Piberl (Slovenija) in Jovanovića po 4, Vinceljak, Velimirović in Pihajlić po 3,5 (1), Jocić 3,5, Timofejeva 3 (1), Štruc in Katalinić 3, Čirović 2,5, Ročić 1,5 (2) in Petrović 0,5 (2).

V nedeljo, 17. VIII. 1958, je bil odigran šahovski dvoboj med ekipama Irisa iz Izole in Cinkarne iz Celja. Zmagala je ekipa Irisa z rezultatom 4:2. db

POZIV

na prijavo terjatev in obveznosti nasproti podružnicam italijanskih bank in drugih denarnih zavodov, ki so poslovali na priključenem ozemlju.

Z odločbo Državnega sekretariata za finance FLRJ št. 566 z dne 26. aprila 1956 in odločbo guvernerja Narodne banke FLRJ št. 419-XVII-1956 je bila Narodna banka FLRJ, Centrala za LRS v Ljubljani postavljena kot likvidacijski organ za likvidacijo vseh italijanskih bank, hranilnic ter drugih kreditnih ustanov, ki so poslovale na ozemlju, priključenem v smislu mirovne pogodbe z Italijo in dodatnih sporazumov k FLRJ.

Pozivamo v zvezi s tem vse upnike in dolžnike podružnic italijanskih bank, hranilnic in drugih kreditnih ustanov, ki so poslovale na ozemlju, priključenem k I.R. Slovenija, da NAJKASNEJE DO 30. SEPTEMBRA 1958 pripravijo vse svoje terjatve oziroma dolgeve, deponirane v zvezi s temi drugimi papirje na naslov:

NARODNA BANKA FLRJ
CENTRALA ZA LRS
V LJUBLJANI, pravni oddelek.

Zaradi pospešenja postopka naj upniki in deponenti vrednostnih papirjev predložijo vsa potrebna dokazila o svojih zahtevkih. Prijave naj bodo čim popolnejše in naj vsebujejo vse potrebne podatke, ki bodo omogočili ugotavljanje resničnosti prijavljenih zahtevkov.

Upniki bodo o dnevu, ko se bo začelo izplačevanje, posebej obveščeni, bodisi neposredno ali preko tiska.

Posebej opozarjamo na prijavo in ureditev zemljiškopravne zavarovalne bremen.

Glede amortizacije izgubljenih ali uničenih hranilnih knjig velja postopek, kakor ga je za take primere predpisala Narodna banka FLRJ.

Iz
NARODNE BANKE FLRJ,
CENTRALE ZA LRS,
pravni oddelek

Okno v svet

ZANIMIVOSTI
OD VSEPOVSOD

TEMPERATURA NA MESECU

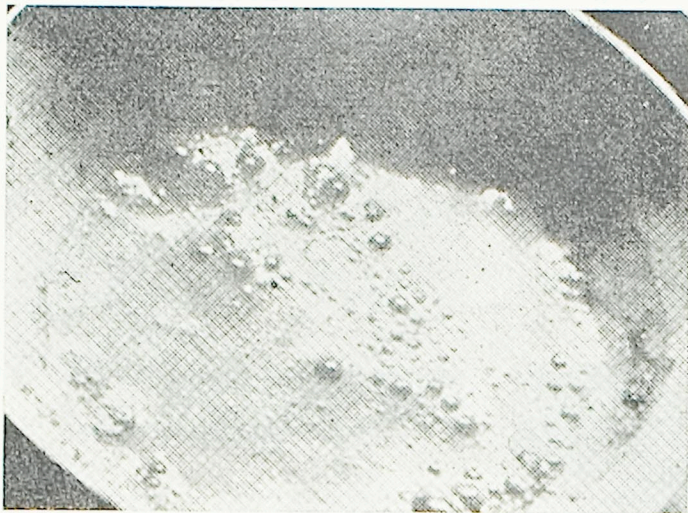
Iz Sovjetske zveze poročajo, da je njihovim znanstvenikom uspelo natančno izmeriti temperaturo na Mesecu. Ta se g'blje »podnevis, to je na osvetljeni strani Meseca, okrog 120 stopinj Celzija nad ničlo, ponoči pa pade na minus 150. Vedeti moramo, da traja dan na Mesecu 24 in pol ur našega dne in prav toliko seveda tudi noč.

Nadomestni deli za srce. Ameriškiemu znanstveniku Ronaldu Daggetu je uspelo izdelati mehanično nadomestilo za srčno zaklopko. Svojo napravo je že uspešno preizkusil na živalih in pravijo, da jo bodo lahko kmalu s pridom uporabljali tudi pri ljudeh, ki bolehalo na tem organu

Kot nekoč v prazgodovini. Na galapaškem otočju sredi Tihega oceana še dandanašnji živijo neke vrste kuščarji, ki pravzaprav sodijo že v zgodovino. Živali so dolge približno 1 meter, rade se sončijo kot naši martinčki in niso ljudem prav nič nevarne

Zlato v rastlinah. Dva češkoslovaška znanstvenika — akademik Buhmil Njemač in prof. dr. Jožef Babička — sta ugotovila, da nekatere rastline izločajo iz zemlje zlato in ga kopičijo v svojih steblih. Zlasti so to poljska meta in preslica. Tako sta odkrila možnost raziskovanja in odkrivanja zlatonosnih rud na kaj preprosto način: rastlinska stebela sežgejo, nato pa ugotovijo, kolikšen odstotek zlata je v pepelu. Na sliki: zlata zrna izločena iz pepela zlatih

Raziskovanje Rumenega morja

Med Kitajsko in Korejskim polotokom se razliva Rumeno morje. Barva ga Hoangho, Rumena reka, drugi najdaljši kitajski veletok. Morje je bogato z ribami. Z ribolovom se ob njegovi obali ukvarja osem milijonov ljudi in sto tisoč ribiškimi čolnov. Da bi ulov tako po kakovosti kot po številu lahko še zvišali, so sovjetski in severnokorejski strokovnjaki pričeli zdaj z obsežnim raziskovanjem tamošnjih slanik voda. S štabom ribiških strokovnjakov sodeluje 49 tehnikov in biologov.

Najstarejši narod Evrope

To so Baski, ostanek praprebivalcev današnje Španje. Živijo na obeh straneh zahodnih Pirenejev — večina na Španskem, 120.000 pa v Franciji. Vseh Baskov je nekaj nad 700 tisoč. Domnevno izhajajo naravnost od Iberijcev. To je bil narod, ki se je najbrž že dva do tri tisoč let pred našim številom naselil po Sredozemski kotlini. Pomeni so poznali Iberijce že 1900 let pred našo ero. Z veliko gotovostjo domnevajo zgodovinarji, da so prišli Iberijci v Evropo že pred velikimi egipčevskimi dinastijami v tretjem tisočletju pred našim številom. Pršili naj bi bili iz Hindustana, ki je bil njihova pradomovina. Jezik Iberijcev — kot tudi jezik Baskov — sta zelo podobna jeziku prvih bramanov v južnem Hindustanu. Sorodna sta tudi sanskritu, »omikanemu jeziku indijske književnosti« v 3. stoletju pred našim številom. V pradednih časih sosedni Arijci v Srednji Aziji so Iberijci prej kot ti odrinili proti zahodu in se naselili v Evropi, kjer nji-

Ahilova peta

Londonska radijska postaja BBC je nedavno oddajala razgovor med novinarji in javnimi stražniki. Šlo je za poskus, kako dolgo traja, da se londonski policaj razjezi. Padala so vsa mogoča in nemogoča, resna in zafrikljiva vprašanja. Policaji so odgovarjali mirno in zbrano, dokler jim niso sporočili, da bodo na boljše stanovanje morali počakati najmanj še pet let. Tedaj se izmed vseh 21 policajev ništa razburila in povzdignila glasu samo dva.

Švicarska mornarica

Švica, četudi odmaknjena od morja, razpolaga z močno trgovsko mornarico. In to ne od včeraj »Sautent«, njena najstarejša ladja na primer, datira še iz leta 1915. Ima 4349 BRT. Konec preteklega leta je neka švicarska pomorska družba zopet dobila novo 14.000-tonsko ladjo »Regina«. Zgradil so jo v Belgiji. Več velikih ladij so za Švico zgradile in jih še gradijo tudi naše ladjedelnice. Trenutno razpolaga švicarska trgovska mornarica s 23 ladjami, ki imajo nekako 150.000 ton skupne tonaže. Pet ladij vrši obalno plovo. Ladijske posadke obstajajo pol na pol iz švicarskih in inozemskih pomorščakov.

Švicarska rečna plovo zajema na Renu okrog 350 ladij s približno 260.000 BRT. Med njimi jih je 242 na motorni pogon in za prevoz nafte.

SKORAJ MILIJON ŽARNIC V ENI IZMENI

V ZDA je nedavno začel delovati popolnoma avtomatizirani stroj za izdelovanje električnih žarnic. Ta izdelava vsako uro 120 tisoč žarnic velikosti in jakosti, kakor si jih želijo.

KLUB DEBELUHARJEV

Gotovo ni edini na svetu, šteje pa francoski klub debeluharjev nad 3000 članov obsega spola, ki tehtajo nad 200 funtov. Pod to težo ne sprejmejo nikogar v svoj krog. Vsako leto izvolijo in kronajo svojo miss. Letošnja debeluharka je stara 38 let in tehtala 260 funtov, je zelo živahna, ljubi pečenko in zelenjavo ter mrzi dieto. Zajetna slavnost je bila v neki znani pariški restavraciji. Za 1500 dni našega denarja je vsak član kluba lahko zmašil in zliil vase, kolikor je le šlo.

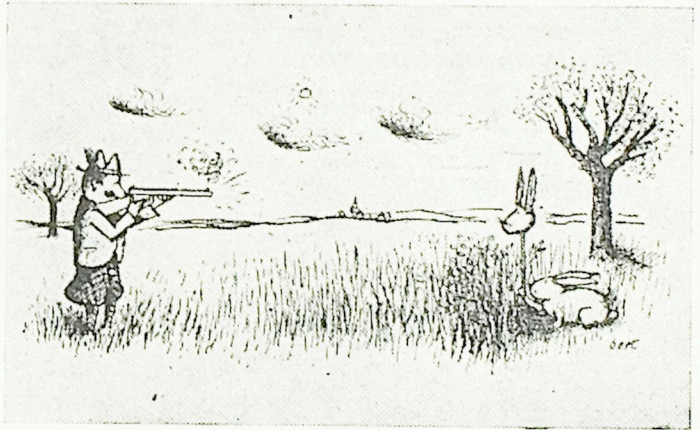
POMEMBNA STOLETNICA

16. avgusta leta 1858 so končali napeljavo prvega telegrafskega kabla, ki je povezal Evropo in Ameriko. To veliko delo so opravili z zelo pomankljivimi tehničnimi napravami. Kabel se jim je večkrat pretrgal in ušel v morske globine, razen tega pa so imeli še druge velike težave.

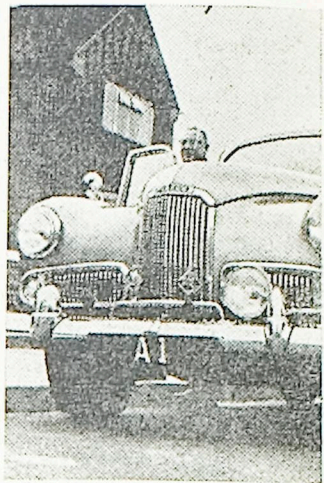
Zveza je delovala le deset let, nato pa so položili nov kabel. Zanimivo je, da so prvi telefonski kabel položili šele leta 1956. Temu pa se bo v kratkem pridružil nov, ki bo povezal Anglijo s Kanado, namenjen prenosu televizijskih programov v obeh smereh.

Izmazal se je. Vse svetovno časopisje je poročalo o procesu, ki so ga začeli v ZDA proti gansterizmu v sindikatih transportnih delavcev. Obtoženi vodja sindikatov James Hoffa, ki ga javnost smatra za navadnega gansterja, pa je bil oproščen zaradi pomanjkanja dokazov

Brez besed

Dragocene tablice. V Angliji ne registrirajo vozil tako kot pri nas, pač pa ima vsak lastnik pravico, da si sam izbere značko in številko. Seveda pa dve vozili ne moreta imeti enake. Zato so nekatere tablice posebno v »časteh«, med njimi zlasti ta, ki jo vidimo na sliki. Zanj so lastniku že ponujali 25.000 funtov šterlingov, a je noče prodati

KJER JE VOLKSWAGEN DOMA

Nemški avto Volkswagen tudi pri nas ni več nobena novost. Pred dvajsetimi leti so meseca maja pričeli graditi danes 2 km dolgo tovarniško ploščo za novo nemško motorno vozilo, ki naj bi se približalo najširšim slojem prebivalstva. Gradili so tovarno ob prekopu, ki veže Labo s prekopom Dortmund-Ems. Vzporno z njo seveda tudi potrebna stanovanjska in ostala poslopja. Konec junija 1938 je bilo novo mestce krščeno na ime Wolfsburg. Pričelo se je širiti okrog gradu Stari Wolfsburg ter je zajelo tudi dve bližnji vasi. Po vojni so obnovili do 60% razrušeno tovarno avtomobilov VW in jo povečali, gradili pa so z vso vnemo tudi v samem Wolfsburgu, ki je danes ne le najmlajše, temveč tudi najmodernejšo mesto v Zahodni Nemčiji. Ima že okrog 50.000 prebivalcev.

NAJDALJŠA EVROPSKA REKA

Volga, najdaljša in največja evropska reka, je važna prometna žila predvsem za vzhodno Evropo. Plovna je v približni dolžini 3500 km, medtem ko znaša njena celotna dolžina 3694 oziroma po drugih podatkih 3895 km. Pred pol stoletjem nekako je bila globlja njene plovne struge največ 2,15 metra, sedaj so jo poglobili na 3 do 3,2 m, čim pa bodo zgrajene hidrocentrale, ki so deloma že v gradnji deloma še v načrtih, bo struga Volge globoka 3,65 m.

Jack London:

11

SMOKE BELLEW

»Cok, kaj pa se to pravi »prašičjeglavi klafač?« je vprašal Kriš.

»Naj me zlodej vzame, če vem,« je rekel Cok. »To pa vem, da je Stine res prašičjeglavi klafač.«

Burja je polenjavala in do večera povsem prenehala. Prilitsnil je oster mraz. Skodelica kave, ki so jo postavili hladit, je bila pol ure kasneje pokrita s pol palca debelo ledeno skorjo. Ob osmih zvečer, ko sta Sprague in Stine, zavita v odeje, spala spanje izmučenih, je šel Kriš pogledat k čolnu, pa se je takoj vrnil.

»Cok, zmrzovati je začelo,« je naznanil.

»Kaj zdaj?«

»Samo eno. Jezero bo seveda zamrznilo najprej. Hitri tok reke bo morda ploven še več dni. Čoln, ki bo jutri ob tem času še vedno na jezeru Labarge, bo obhvalil v ledu in ostal bo na tistem mestu do prihodnega leta.«

»To se pravi, da moramo še nočjo odriniti od tod.«

Kriš je prikimal.

»Skobacajta se ven, zaspanca!« je zarjul Cok in takoj začel podirati šotor.

Gospodarja sta se zbudila in stokala od bolečin, ki so jima jih prizadevale odrevenele mišice.

»Koliko pa je ura?« je vprašal Stine.

»Pol devetih.«

»Kako pol devetih, saj je še tema,« je ugovarjal. Cok je potegnil za vrvi in šotor se je začel vegati. »Ni zjutraj,« je rekel, »je šele večer. Moramo preko jezera, ker že zmrzuje.«

Stine je sedel, na obrazu mu je zaigrala neprikrita jeza.

»Naj zmrzne, k vragu! Mi se ne ganemo.«

»Dobro,« je odvrnil Cok hladnokrvno. »Midva greva s čolnom naprej.«

»Vidva sta najeta...«

»... da bova spravila vajine stvari v Dawson,« mu je segel v besedo Cok, »in to bova tudi storila, ali ne?« Svoje vprašanje je poudaril s tem, da je razdril šotor in je platno pokriljo oba omahljivca.

Iz Malaga pristana so si morali lomiti pot skozi droben led, ki je kril površino. Na jezeru pa je voda, gosta in steklena, ob

vsakem sunku zmrzovala na vestih. Kmalu se je začela spreminjati v ledeno brozgo, ki je ovirala veslanje. Kapljice, ki so brizgale v zrak, so zmrzovale, preden so padle nazaj v vodo. Pozneje se je začela tvoriti na površju tenka skorja in čoln se je pomikal naprej čedalje počasneje.

V poznejših letih si je Kriš često poskušal predočiti dogodek tiste noči, toda spominjal se je vsega, kakor se spominjamo težke more. Kako strahovito sta morala šele trpeti mehkužca Sprague in Stine! Edino, kar mu je od tiste noči še ostalo, je bil spomin, da se je z nadčloveškim trudom boril z valovi vso tisto dolgo noč, ki se mu je zdelo, da traja najmanj tisoč let.

Ko je napačilo jutro, so mirovali. Stine je tožil, da so mu premrli prsti. Sprague pa je jadikoval, da mu je ozebel nos. Bolečine v nosu in licih so pravile Krišu, da tudi njemu mraz ni prizanesel. Čim bolj se je danilo, tem dalje so videli, in vse, kar so videli, je bila velika ledena ravan. Površje jezera je bilo strnjeno. Sto vatlov od mesta, kjer so stali, se je začeljavala severna obala. Cok je trdil, da je tam odtok in da vidi, kako voda teče. Samo on in Kriš sta še mogla delati. Z vesti sta razbijala led in potiskala čoln naprej. Ko sta že skoro povsem onemogla, je začel prijemati vodni tok in nekaj minut pozneje je reka potegnila čoln s seboj. Ko sta se ozrla nazaj, sta zagledala več čolnov vkovanih v led. Potlej pa je reka krenila okoli ovinka in jezero jima je zginito izpred oči. Pluli so naprej s hitrostjo šestih milj na uro.

Dan za dnem so pluli po deroči reki navzdol in dan za dnem so opažali, kako se ostri ledeni rob od obeh bregov vedno bolj pomika proti sredi reke. Kadar so se pod večer ustavili, so naredili v led zaseko, kamor so spravili čoln. Sotorsko opremo pa so odnesli nekaj sto čevljev na breg. Zjutraj so izsekali čoln iz ledu in ga potisnili do sredi reke, kjer ga je njen tok vzel v svojo oblast. Cok je postavil v čoln pločevinasto peč in okoli nje sta se tiščala Sprague in Stine v dolgih urah plovo. Ukazovati ništa poskušala več in njuna edina želja je bila, kmalu dospeti v Dawson. Cok, črnogled, pa neutrujen in vesel, je vsakih pet minut zagrmel prvo kitico pesmi, ki jo je bil že davno pozabil. Čim bolj je pritiskal mraz, tem češče je pel:

Kot starogrški Argonavti iz moderne Grške plovemo, ti-rom-pom-pom, ti-rom-pom-pom, da zlato runo najdemo.

Ko so pluli mimo ustja reke Hootallnque ter Malaga in Velikega Salmona, so videli, da ti dotok izlivajo v strugo Yukona svojo ledeno brozgo. Nabirala se je ob čolnu in kadar so zvečer hoteli pristati, so morali prav tako izsekati čoln iz te ledene naplavine kakor zjutraj iz ledu, ki je vklestil čoln ponoči.

Zadnjo noč na bregu so prebili med ustjema rek White River in Steward. Zjutraj so zapazili, da je struga reke Yukon, ki je tam široka pol milje, od brega do brega zajezena z ledeno naplavino. Cok ni prekinjal veselstva tako duhovito kot po navadi in se je vprašujoče ozrl na Kriša.

»Naš čoln bo letos poslednji dospel v Dawson,« je rekel Kriš.

»Saj ni več vođe, Dimač.«

»Bomo pa po ledu vozili. Kar na delo, prijatelji!«

Stine in Sprague sta se upirala, kar se je le dalo, nazadnje pa sta se vendarle skobacala v čoln. Minilo je pol ure, preden sta Cok in Kriš izsekala dovolj širok prekop, po katerem sta potisnili čoln proti deročemu rečnemu strženu, ki ga je že pokrivala ledena skorja. Tok se je napoljed polastil čolna in ga kakih sto vatlov vleklo ob ostrem obrežnem ledu. Čoln je trčil ob ledeni rob in zgubil kos deske iz boka. Na doljnem koncu ovinka so napoljed naleteli na tok, ki je odnesel čoln proti sredini reke, ki ni več nosila s seboj ledene brozge, temveč trde ledene skril, med njimi pa je pljuskala gosta kaša, ki je potlagoma zmrzovala. Ob te ledene skril sta se Cok in Kriš upirala z vesti in potiskala čoln za tokom. Dostikrat je moral kateri od njiju stopiti na led in od tam naprej čoln riniti. Komaj pa so za pet minut prenehali s svojim prizadevanjem, je bil čoln spet primrzel. Voda se je v toku strjevala. Skril je primrzavala k skril in v nekaj minutah je čoln tvoril jedro obširnega ledenega splava, ki je meril v premeru okoli petinsedemdeset čevljev. Vse je škripalo, ko so pluli navzdol. Včasih jih je neslo po boku, včasih pa je bilo krmilo spredaj, kakor se je pač obračal plavajoči ledeni otok. Veliki kosi ledu so se neprestano lomili od skupne grude, toda menda le zato, da so se drugi imeli kam prijeti. Medtem ko so ure bežale, je Cok kuril peč, kuhal obede in prepeval svojo bojno pesem.

Prišla je noč. Prenehali so si prizadevati, da bi potisnili čoln proti bregu, in se izročili valovom, ki so jih nesli naprej skozi črno, ledeno noč.

»Kaj pa, če gremo mimo Dawsona?« je vprašal Cok ves v skrbeh.

»Pojdimo peč nazaj, če nas le prej ne zmečka v kašo,« ga je potolažil Kriš.

Nebo je bilo jasno in pri svetlobi utrinjajočih se zvezd so na obeh straneh reke sem ter tja opazili temne obrise hribov. Ob enajsti uri so zaslišali v daljavi pred seboj zamolkito škrtajoče bobnenje. Hitrost toka je začela ponehavati, kosi ledu ob njihovem »splavu« so se lomili in škripali. Pot jim je zaprl leden jez, na katerega je tok neprestano gredil nove ledene skril. Velika in težka plahuta, ki jo je zrinil prišlek visoko na kup, je zdrsnila navzdol in odkrnila od čolna celo stranico. Pa se vendar ni potopil, ker ga je držal na površju plavajoči led, v katerega je bil vkovan. Minilo je pol ure. Nazadnje je siloviti pritisk od zadaj premagal vse ovire in ogromni ledeni jez se je začel seca pomikati naprej. Čez eno uro so naleteli na drug jez. Ko se je ta zdrobil, jih je z divjo naglico med skrtnjem ledenih plošč odneslo naprej. Iznemada so zagledali na bregu lučke. Ko so se jim približali, se je njihov splav ustavil. Sila težnosti in trmoglavost reke Yukona sta se uklonili nepremagljivemu mrazu: reka je dobila za šest mesecev leden oklep.